

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ^{*}

Τι θὰ πῆ λόγου χάρη Σολωμός ποὺ τραγουδεῖ στίχους σὰν αὐτούς:

'Απ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη
Τῶν ἑλλήνων τὰ ίερά
Καὶ σὰν πρῶτα ἀντειωμένη
Χαῖρε, ὁ χαῖρε ἐλευτερία,

καὶ τὸ θὰ πῆ Μιστριώτης ιδύφελλος φωνασκός γιὰ
δόξες ποὺ μᾶς χωρίζουν δύο χιλιάδες χρόνια σὰν
ζεῦσσες καὶ ποὺ μᾶς καναναρχάει μὲ τὴν ἐπίσημη
φωνὴ τοῦ "Ἐθνους ἀπ' τὸ ίθνικὸ πανεπιστήμιο καὶ
μ' ἀλλαφὴ τὴν συνελήσην καὶ χωρὶς τῆς Ἐπιστήμης
τὴ βάσην πὼς σὲ κάμποσο θὰ μιλήσουμε τὴ γλώσσα
τοῦ Περικλέους καὶ πὼς οἱ Σολωμός εἶναι πρόστυχος
καὶ πὼς ἐμεῖς οἱ ἄλλοι ποὺ γράψουμε τὴ γλώσσα
τοῦ Λασοῦ μᾶς, δημος τῶν ὅλοι οἱ συγγράφεις δ-
λων τῶν καιρῶν καὶ δλων τῶν τόπων, εἴμαστε που
λημένοι καὶ προδότες.

"Ετοι λοιπόν, δημος λέγχμε, τὸ ἔργο τοῦ Σολω-
μοῦ ἐπέδρασε στὴν ἀρχὴν μέσα στὸν τόπο ποὺ φανε-
ρώθηκε μοναχὰ στὴ φιλολογία καὶ ὀλόκληρη πλειά-
δα παρουσιάστηκε τριγύρω του· οἱ βαθιστόχαστος
κριτικὸς Πολυλάζ, οἱ λυρικοὶ ποιητὲς Ιούλιος Τυ-
πάλδος καὶ Γεράσιμος Μαρκοράς, οἱ δραματικὸς Α.
Μάτεσης, οἱ Ἀριστοτέλης Βελκωρίτης καὶ οἱ σατι-
ρικὸς Ἀντρέας Λασκαράτος.

Είταν μεγάλο δυστύχημα γιὰ τὸ θένος ποὺ οἱ
όλιγχριθμοὶ ἐφτανάσσοι δὲν εἴγαν δυνατὸ νὰ παρα-
γοῦνε στὸ πλήθος τῶν φαναριώτῶν κι ἀκόμα ίσως
ἐπειδὴς οἱ πρῶτοι ἀποτελοῦσαν ζεχωριστὴ διμοσπον-
δία καὶ λάβαιναν μέρος ἐνέργῳ στὶς ὑποθέσεις τοῦ
τόπου τους ποὺ εἶχε ἔλλωστε καὶ τὴν ἀνάγκη τους
κι ἔτοι τὸ ἔδαφος ἐμεῖς ἐλέύθερο στὴν Ἑλλάδα γιὰ
τοὺς δεύτερους, οἱ δοποῖς δρπαζαν τὰ σκῆπτρα τοῦ
"Ἐθνους πὲ πολιτική, σὲ διοίκηση, σὲ πνευματική κί-
νηση καὶ νομοθέτησαν κακοὺς νόμους καὶ ξερὰ συ-
στήματα κι ἐπέβιλλαν μιὰ γλώσσα τέχνική, συ-
θηματική κι ἐψυχη γιὰ ἐπίσημη γλώσσα τοῦ κράτους

"Ογδόντα χρόνια πέρασαν καὶ τὸ ίθνος ναρκωμέ-
νο κοιμότανε πιστεύοντας στ' ἀλήθεια πὼς ἐπειδὴ
εἴμαστε τάχα ἀπόγονοι τῶν Μαραθωνομάχων καὶ
τῶν Σαλαμινομάχων ή Εὑρώπη θὰ μᾶς προστατεύῃ
πάντα καὶ θὰ δώσῃ καὶ Μακεδονίες καὶ "Ηπε-

*) Η ἀρχὴ του στὸ περιοδέν φύλλο.

ρους καὶ Θράκες καὶ νησιὰ καὶ δός του δ Περικλῆς
καὶ δός του οἱ Πρόγονοι καὶ ἡ Δέξα ή Εὔκλετης.

Μὰ στὸ μεταξὺ εἰδίκεις τοὺς μπάτσους ποὺ φά-
γαμε στὰ 97, εἰδίκεις τοὺς διωγμοὺς καὶ τοὺς κα-
τατρεγμούς μας στὴ Ρουμανία καὶ στὴ Βουλγαρία,
ὅταν οἱ πολιτικοὶ μας ζητιανεύοντας προστασία ἀπὸ
Δύναμη σὲ Δύναμη πηγάν νὰ καταφύγουν στοὺς
Ρούσσους ποὺ σκυλοβρίζαμε. Κι δλας αὐτὰ γιατὶ τά-
χα; Κανεὶς δὲ μοῦ τὸ βράχει ἀπὸ τὸ νοῦ πὼς αι-
τία εἴταν ἡ γλώσσα καὶ τὰ φεύτικα ἰδανικὰ ποὺ
κήρυξαν στὸ θένος ποιητὲς σὰν τοὺς Παράσχους καὶ
κουστοδία, μὲ ὑστερικὲς φωνὲς καὶ νευραστενικοὺς ἴν
θουσιασμούς καὶ τὸ χάσιμο τόσων χρόνων στὰ σχο-
λεῖα ποὺ δὲ μαθαίνουμε τίποτα σωστό, τίποτα βά-
σιμο, τίποτα ἀληθινό. Μαθαίνουμε μοναχὰ νὰ λέμε
πὼς εἴμαστε πειδιὰ τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ δλων
τῶν εἰς-έους, πὼς οἱ Βούλγαροι εἶναι ἀρκουδιαραῖοι
καὶ ἀνάξιοι, καὶ στὸ μεταξὺ οἱ Βούλγαροι πέρουν
βόρειες Θράκες, μὲ τὸ δνομα "Ἀνατολικὴ Ρωμαία,
καίνε καὶ καταστρέφουν καὶ σφάζουν σὲ κάθε ἐλλη-
νικὴ πολιτεία καὶ γιὰ χρόνια παλεύουν μὲ χρυσάφι
καὶ συμμορίες στὴ Μακεδονία ν' ἀλλαξιεύσουν τοὺς
Μακεδόνες, ὄργανώνους στρατὸ καὶ μεῖς τὸ κάνουμε;
Ἐμεῖς εἴμαστε οἱ αἰώνιοι γαλαζοαίματοι ποὺ κρα-
τάμε ἀπὸ φηλὴ γενιά καὶ δὲν καταδεχόμαστε νὰ
κάνουμε βαρβαρότητες.

"Αμποτε λοιπόν κι ἐμεῖς νὰ εἴμασταν βάρβαροι,
ἄμποτε νὰ στηρίζομαστε στοὺς ἑαυτούς μᾶς καὶ μόνο
χωρὶς νὰ περιμένουμε τίποτα ἀπὸ πουθενά κι ἀπὸ
ζητιανὶς ταπεινὲς κι ἀνάξιες· ἔτοι δημος στηριχτῆ-
καν καὶ οἱ ἀρματωλοὶ καὶ κλέφτες ποὺ ἔσφραξαν κι
ἔκαψαν γιὰ τὴν Ἰδέα καὶ καθένας θυμάται ἀπ'
τὴν Ἰστορία πὼς οἱ Τούρκοι παραδίνοντας τὸ κά-
στρο τῆς Τριπολιτσᾶς στοὺς ἀρματωλοὺς συνθηκολο-
γῆσαν ν' ἀρίστων τὰ γυναικόπαιδά τους νὰ φύγουν
καὶ νὰ σωθοῦν, μᾶς οἱ ἀρματωλοὶ πατῶντας τὴν συ-
θήκη δὲν ἀφίσαν ρουθοῦν γιὰ ρουθοῦν καὶ μπράσο
τους, κι ἀς ἀντιστέκεται δόσο θέλη τοῦτο στὸ ση-
μερινὸ πολιτισμό μᾶς ἔτοι κανούν οἱ λαοὶ ποὺ θέ-
λουν νὰ μεγαλώσουν καὶ δὲν ἀναπαύουνται στὶς ξε-
ρές δάφνες ποὺ τὶς ἔκανε σκόνη δ κατέρδε.

"Μιὰ τέτοια ἀντίδραση καὶ γι' αὐτοὺς τοὺς σο-
βροὺς τοὺς λόγους ἐφέρανε κάποιοι συγγραφεῖς κά-
του μέσα σ' αὐτὰ τὰ τελευταῖς χρόνια καὶ ἔφτα-
σαν νὰ καταραστοῦν καὶ Παρθενώνες καὶ μνημεῖα
ποὺ μᾶς σήκωσαν τὰ μυαλά καὶ μᾶς ἔκαναν νὰ τὸ
πάρουμε ἀπάνου μᾶς. Μᾶς ἔγω αὐτὴ τὴν κατάρα δὲν

τὴν κάνω, κάνω μοναχὰ τὴν εὐχὴν ἐμεῖς οἱ "Ελληνες
νὰ τραβηγτοῦμε γιὰ πολὺν καιρὸ ἀπὸ τέταις μω-
ροκαυχησίες καὶ νὰ ἐργαστοῦμε μὲ συνείδηση. Νὰ
μάθουμε νὰ μὴ βριζούμε χωρὶς νὰ ξέρουμε ἀνθρώ-
πους ποὺ ἀργάζουνται σοβαρά γιὰ νὰ στρέψουν. τὴν
έλληνην συνείδησην πρὸς τὴν Ἀλήθεια ἀπὸ τὴ δ-
ποτα χρόνια βρίσκεται ἀπομακρυσμένη. Νὰ χτυπή-
σουμε τὴν πολιτικὴ τῆς συναλλαγῆς κατακέφαλα.
Νὰ γίνουμε ἀδιάφοροι γιὰ δόξες ποὺ δὲ μᾶς ἀνή-
κουν καὶ περήφανοι γιὰ τοὺς ἑαυτούς μᾶς τοὺς ὅδους
μόνο δταν ἔδεικταρίνουμε πὼς ἔξαγνιστήκαμε ἀπὸ
παλιές ἀμαρτίες ποὺ μᾶς βραβίνουν. Νὰ μάθουμε
ἀκόμα νὰ μὴ μᾶς ἔγελοῦνε οἱ κυνηγοὶ τῶν φύρων
μὲ τ' ἀγυρτικά τους λόγια καὶ νὰ θωρακιστοῦμε μὲ
πεποιθήσεις ἀσάλευτες δικές μας κι ἀνεπηρέαστες.
Νὰ μὴ θυτιάζουμε μπόδι στὸ ἀτομικὸ συμφέρο, τὸ
ιθνικὸ συμφέρο καὶ νὰ πολεμήσουμε μὲ χίλιους τρό-
πους ν' ἀνοίξουμε τὰ μάτια τοῦ λαοῦ ποὺ τοῦ ἔκμε-
ταλλεύονται τὰ ιερώτερα ἰδανικά του καὶ νὰ τὸν
σηκώσουμε σὲ ἐπανάσταση. Κι δταν μιὰ μέρα μπο-
ρέσουμε νὰ καταφέρουμε καὶ δέσμεις κατέ καλό, κι δταν
ἡ γλώσσα ἀποχτήσῃ ἔργα τῆς πρώτης γραμμῆς κι
δταν θὰ γίνουμε ἀξιοί νὰ χίσουμε κι ἐμεῖς ἔνα δικό
μᾶς μνημεῖο ποὺ νὰ ὁμοροία τοῦ νὰ ζυγίαζεν ίσα μ'
ἔκεινη τοῦ Παρθενώνα κι δταν τὸ θυμική μᾶς δράση
μακριὰ ἀπὸ τι; ὑστερικές, ψευτοπατριώτικες φωνα-
σκίες ξεχυθῇ πὸ ἀντρίκια καὶ σοβαρὴ ὅπως ἀξίζει
σὲ ἀνθρώπους ποὺ θέλουν νὰ λογαριάζουνται, τότε
πιὰ δὲ θὰ δχουμε ἀνάγκη νὰ φωνάζουμε καὶ νὰ ξε-
λαργυκιαζόμαστε πὼς εἴμαστε ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων
Ἑλλήνων γιατὶ τότε θὰ μᾶς τὸ λένε καὶ χωρὶς νὰ τὸ
θέλουμε. Οι ίταλοι εἶναι ἀπόγονοι τῶν Ρωμαίων ἔχ-
γιατὶ μιλοῦνται γιὰ γράφουνται Λατινικά κι εύτε γιατὶ
είπαν πὼς ἔχουν Βιργίλιους καὶ Οράτιους καὶ δὲν
ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἄλλους, μᾶς οἱ Ιταλοὶ ἔδειξαν
τὸ θαῦμα τῆς δικῆς τους τῆς γλώσσας μὲ Δάντη-
δες καὶ Πετράρχηδες καὶ χίλιους ἔλλους. Θυμάρια
ποὺ μίλησα μιὰ φορὰ σ' ἔναν πολιτικό μᾶς ποὺ δὲ
διστάζω νὰ πῶ καὶ σύνομα του, τὸν κ. Ἀντώνιο
Ζυγομάχη, δταν εἶταν ὑπουργός τῆς Δικαιοσύνης,
γιὰ ἔναν διηγηματογράφο μᾶς τρχνὸ ποὺ οὔτε κι
αὐτοῦ δὲν κρίνω τὸνομά του, τὸν Παπαδιαμάντη
καὶ τοὺς εἴπα πὼς τῷα ποὺ εἴναι στὰ περάγματα νὰ
φροντίσῃ γι' αὐτὸν τὸν συγγραφέα ποὺ τιμάει τὴν
πατρίδα περιστότερο ἀπὸ τὸν καθένα. «Τι νὰ τοὺς
κάνουμε τοὺς ςλλους συγγραφεῖς μοῦ ἀπάντησε ἀφοῦ
ἔχουμε θείους Πλάτωνας καὶ Σοφοκλεῖς»; Δὲν έρω

με κρίνοντας κι ἀπὸ τοῦτο, κι ἀπὸ σλλας διόλου κοινὸ μάτι σὲ τέ-
τοια ζητήματα, παρὰ τελευταῖς καθάρια. Δούλευε δ νοῦ του λογικὰ ἀπὸ φυσικό του. Είτανε
διμας βαριὰ σιδεροδεμένος, καθώς δλοι τότες. Συχνὰ
πυκνὰ τὸ παρατηρεῖς πὼς ἀγωνίζεται δ ἀνθρωπος ἡ-
ρωϊκὰ νὰ τὶς σπάσῃ τὶς ἀλυσίδες, κι αὐτὸν θὰ τὸ
δούμε πιὸ φωνεὰ παρακάπον, δταν ξετάζῃ γιατὶ
δὲν ἔβγαλε τὸ "Ἐθνος πρωτότυπα ἔργα. Μὲ κ' ἐδῶ,
δηλοῦντα στὸ ζητημα τοῦ Σολωμοῦ, μᾶς δείχνει χα-
ραχηριστικὴ παρρησία.

Ρωτάσει λοιπόν, «ποιός μπορεῖ νὰ μὴν τὸ διο-
λογήσῃ πὼς δ περίφημος δ "Τυμος εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ
ἀψηφλοπεταχτῆς σκέπαστε καὶ θεοί της νίας Ἐλληνικῆς
φαντασίας, δσον ἀλλότριον πρὸς ἡμᾶς καὶ ἀν εἴηται
τὸ περιβάλλον αὐτὸν γιασινούν διάλωμα». Μάλλον; λό-
γους, ἔχει τὸν ὄρθο νοῦ νὰ παραδεχτῇ ἔκεινο ποὺ δ
λαὸς εἶχε ποὺ εἶχε παραδεγμένο, ἀφοῦ δλοιον Ἐθνο-
κὸν "Τυμο δὲν ἔκουγες μηδὲ τότες, καθώς κι δ ἔδιος
τὸ λέει. Προσέχει διμας καίλας, ἔπειδη πολὺς κα-
ρός δὲν εἴτανε ποὺ εἶχε κηρύξει δ Ἀλέξαντρος δ Σοῦ-
τζος τὸ γνωστὸ δρισμὸ του μὲ τὸ περιβάλλον ἰ-
διώμα.

Αὐτὰ βέβαια μποροῦμε τῷα νὰ τὰ διαβάζουμε

χωρὶς νὰ πολυθυμώνουμε, δπειδὴ δ Ζεκυθιὸς δ ἀ-
ψηφλοπεταχτῆς σκέπαστε καὶ θεοί της νίας μὲ τὰ διάπλατά
του φτερούγια δλη, ἔκεινη τὴν ιεραρχικὴ φάρα ποὺ
παρασταίνεται τὰ περίλαμπρα ἔργα του ὡς εἶδος κε-
λιδήματας μὲ σκλαβίδες μουσική, καὶ λα-
χταρώντας νὰ παρουσιάσουν στὸν κόσμο κάτι πιὸ
ἀπαλλαγμένο ἀπὸ διότιρικά δυτά

τι αἰσθηση σες κάνουν αύτά τα λόγια μας ήμένα
μους ἤρθε να φτύσω....ἀπάξιου του.

Ἐτοι τέκνονται οἱ περισσότεροι πολιτικοί μας καὶ δῆμοι μόνο γιὰ τὴν φιλολογία μας — ποὺ κάποιος χρονογράφος κάτου ἔξι ἀφορμής δικῆς μου βρήκε νὰ πη πώς πλημμύρισαν οἱ ἀντιπρόσωποί της, χαλάλι του! — μᾶλλον γιὰ δλα τὰ ἔθνικά μας. Σητήματα. Ἰτοι σκέφτονται ἀνάποδα. Δοιπόν σάς ρωτάω τί πρέπει νὰ κάνουμε ὅμεις οἱ νέοι ἀπὸ τοὺς δύοις καὶ περιμένει ἡ Πατρίδα καὶ πῶς πρέπει; Ὅτι ἀντιδράσουμε; Γιὰ τὸν ἑαυτό μου τὴν ἔχω τὴν ἀπάντηση καὶ δὲ θὰ σταματήσω ἀπὸ αὐτὸν τὸ μεγάλο κέντρο ποὺ μένω καὶ θὰ μείνω ἐν ὑψηλών συγκἀτη φωνή μοι.

☆

"Αν υπάρχη μιατέ έκδήλωση ἀληθινή στὸν τόπο μας, ποὺ νὰ δίνῃ δλες τὶς ἐλπίδες καὶ τὴν πεποί-θηση τὴν τρανὴ πώς τὸ θένυος βαθιά του κρύβει μιατέ ζωὴ ποὺ ἀργά ή γλγωρα θὰ ξεσπάσῃ σὰν πλημμύρα νὰ ξεπαττέψῃ κάθε σαπίλα μας, είναι η νεώτερη φιλολογία μας.

Ποιητές καὶ λογογράφοι τῶν τελευταίων αὐτῶν χρόνων ἔστρεψαν τὰ μάτια σὰν ἀπὸ κάποιο βρύθνου ξύ πνημα πρὸς τὴν Ἀλήθειαν ποὺ ἐρχότανε ἀντικρια ἀπ' τὰ Ἐργάνησα, κι ἀπ' τὰ βουνά μας κι ἀπὸ τὴν φυχὴν τοῦ λαοῦ μας καὶ πῆραν μὲ κόπο καὶ μὲ σπουδὴν νὰ ὑφένουν τὸ πανὶ τῆς Ἐθνικῆς ζωῆς τὸ ἀρχινομένο ἀπὸ καιρὸ ἀπὸ ἄλλους υφαντάδες καὶ ποὺ τὸ σταμάτησαν μέσα σ' διάλογον χρονία οἱ διάλα-λητές τῶν πατρίων ἀραιχνῶν. Καὶ πῆραν μὲ θάρρος καὶ μ' αὐταπάρησην ποὺ τοὺς ἐνέπνευε ἡ πεποιθηση πώς δουλεύουν γιὰ μιὰ πνευματικὴ ἀπελευθέρωση τοῦ Ἐθνους σὲ ὅλες τὶς διευθύνσες νὰ χτυπήσουν τὴν Λεσβατικὴν ποὺ καθηγεῖ σὰν ἐριάλτης στὸ λαιμὸ τῆς Ἑλλάδος.

Σὲ στίχους, σὲ πεζά, σὲ ςύμφρα προσπάθησαν ή
ρωϊκὰ σὸν τοὺς ἐπαναστάτες τοῦ Ελευσίνα, μέσα
σὲ δὴ τὴν ἀργυρᾶν τῶν τεχρογύδων τοῦ θίνους ποὺ
μεταχειρίστηκαν τὰ πιὸ ἀναντρά, ποτκά, δειλὰ
καὶ ἄτιμα μέσα νὰ τοὺς συκοφαντήσουν στὴν καινὴ
γῆώμητ ὡς τρελλούς, ἔρυσιους, ἀντεμικούς, προδό-
τες, πλερωμένους; καὶ μέσα σὲ δὴ τὴν ἀδικη περὶ
φρόνηση καὶ καταλαλία τοῦ πλήθους ποὺ εἶταν ὁ
πνωτισμένος, προσπάθησαν ἡρωϊκὴ καὶ κατώρθωσκαν
νὰ ταλπίσουν ἀπὸ ἄκρη σὲ ἄκρη τὴν ἔδυσσο ποὺς τὴν
ἔποια μᾶς; ἔσπρωχαν οἱ στενοκέρχολοι ἀντιπρόσωποι
τῶν ξεθυμασμένων ἀπὸ αἰῶνες ίδαινον.

ση τοῦ Ψυχάρη. Σώνει ἐδῶ νὴ πκρατηγήσουμε πῶς
μήτε στὸ χρυσὸ τὸν αἰώνα τοῦ Δικαιαλισμοῦ δὲν
μπορούμενον νὰ τὸν παρασιωποῦν· κι ἀπόδειξη τοῦ
Ιεζορικοῦ μας τὰ λόγια.

3 12

Τὰ Σκολειά.

"Έχουμε δυό μεγάλα δασκαλικά κίνηματα στήν τουρκοκρατική ιστορία μας. Τένη, τὸ παλαιῖκωτερο, πήρε τοὺς ὄπαδούς του καὶ τις περογαμηνές του κ' ἔφυγε στὴν Εύρωπη τὸν καιρὸ τῆς "Αλωσῆς. Τὰ εἰδόμενα τάποτε λέσματά του. "Εμεῖνε τότες τὸ ἔθνος χωρὶς μήτε τουλάχιστο δασκαλεῖος; δόθηγούς, κ' ἢ ἐπεφτε σὲ ὀλέθριους; λάκκους, ἢ γλύτωνε σκαρφαλώ νοντας τὰ βουνά! Μόλις κατόπι απὸ δυό αἰώνες ἡρ χισε τὸ δεύτερο τὸ παιδευτικό κίνημα, τοῦ δεκατου έβδομου καὶ τοῦ δέκατου δύζησον αἰώνα.

Γέμισε δέ κόσμος Σχολεία. Η Βενετιά εἶτανε τὸ μεγάλο ἀκαδημαϊκὸ κέντρο μὲ τὴν πλούσιαν Ἑλληνικὴ ἀποικία τῆς καὶ μὲ τὰ τυπογραφεῖα τῆς. Ἀπὸ τὰ 1626 εἶτανε συστημένο τὸ μεγάλο Λύκειο τοῦ Φλαγγίνου, που ὡς τὰ 1795 βρέσταξε. Τῆς Βε-

Πρώτος δὲ Ροΐδης ἐγγῆκε ἀρνητὴς τῶν Εἰδὼλων ποὺ στήθηκαν ἀνάμεσό μας στὴν εὐκολὴ ἱποχὴ ποὺ τὰ μάτια τῆς ἔθνεικῆς συνείδησης εἴτανε κλεισμένα καὶ κατόπιν ἤρθε τὸ «Ταξίδιον» τοῦ Ψυχάρη. Ισως τὸ ὄνομα ποὺ ἀναφέρει τώρα θὰ χτυπήσῃ κακά σὲ μερικά αὐτιά, ἀλλὰς ἀν μὲ θεωρεῖτε πώς κι ἐγώ ἀ γιαπῶ καὶ πονῶ τὴν πατερίδα σὰν κάθε πατεριώτης ἐπιτρέψει μου νὰ σάς πῶ μοναχὰ δυὸ λόγια.

Τὸ δόνομα αὐτὸν εἶναι ἀναθεματισμένο στὴν συνέλ-
δηση τὴν κοινὴν καὶ τοῦ ὅχλου, ἀλλὰ ἡ κοινὴ συνέλ-
δηση ὡς τὰ σήμερα δὲν ἔκανε τίποτε ἄλλο παρὰ γὰρ
ὑπακούγη τυφλὸν στὴν ἐπίσημη φωνὴ τοῦ ἔθνους, ποὺ
εἶναι ἡ Πολιτεία. Μᾶς ἴγια σας ἔξεφρασαν ἥδη τε-
τρακάθαρα τὴν γνώμην μου γι' αὐτὴν τὴν Πολιτεία
καὶ σας τὸ λέων ἁδῶ π.ò ἔξηγημένα πῶς πρώτη αὐ-
τὴν πρέπει νὰ χτυπηθῇ ἀπὸ κείνους ποὺ ποθοῦν τὸ
μέλλον τῆς Ἐλλάδας· γιατὶ αὐτὴν σὲ σειρὰ τόσων
ἔτῶν τώρα δὲν ἔδειξε οὕτε μιὰ πράξην ἵκανὴν νὰ ξε-
χύσῃ τὴν παραμικρὴν ζωὴν στὸ ἔθνος καὶ νὰ τὸ ξενκρ-
κώσῃ ἀπ' τὴν διανοητικήν του νάρκη καὶ νὰ τοῦ στρέ-
ψῃ τὰ μάτια πρὸς κάποιο φῶς. Κι ἀφοῦ στὴ δική
μου συνείδηση ἡ Πολιτεία αὐτὴν εἶναι ἐντελῶς χρεω-
κοπημένη, πῶς θὰ μπορέσω νὰ τὴν ὑπακούσω διαν-
θέπιω πῶς δὲν κάνεις ἄλλο ἀπὸ σφάλματα ἀλλες
πάλληλα καταστρεφτικὰ καὶ πῶς νὰ τὴν πιστέψω
ὅταν μὲ τὴν ἐπίσημην καὶ φουσκωμένη φωνὴ της βρί-
ζει ὄνόματα ποὺ ἐπρεπε νὰ σέβεται περισσότερο κι
ὅταν κρατεῖ σὲ θέσεις ὑψηλές ἀνθρώπους ποὺ δηλη-
τηριάζουν τὸ πᾶν καὶ τοὺς δίνει τὸ κῦρος καὶ τὴν
δύναμην στὰ χέρια τους γιὰ νὰ τὴν μεταχειριστοῦν ἀρ-
νητικό τατα πρὸς τὴν ἔξελιξή μας καὶ τὸ μέλλον μας·

Γι' αὐτὸν δὲ θὰ ταχθῶ οὕτε αὐτὴ τὴν φορά, μὰ
οὔτε ποτέ, μὲ τὴν κοινὴν συνείδητην. Οὕτε θὰ συμφέ-
ρστῶ τὴν γνώμην τῆς πλειονότητος, μὰ θὰ κοιτάξω
μὲ τὰ δικά μου μάτια νὰ ἔξετάσω τὸ ἔργο τοῦ ἐρ-
γάτη αὐτοῦ καὶ τὴν σημασίαν που ἔχει· γιὰ τὴν πνευ-
ματικήν ζωήν μας καὶ τὴν ἐν γένει ζωήν μας. Τὸ ἔργο
τοῦ Ψυχάρη διαπνέεται ἀπὸ ορνατισμὸς καὶ ὑπῆρχε
καιρός πού ὁ φανατισμὸς αὐτὸς μὲν εἶχε πειράζει κι
ἐμένχ τὸν ἕδιο, μὰ σήμερχ βλέπω ὅλοράνερα πώς ὁ
φανατισμὸς αὐτὸς χρειάζεται ἀφοῦ εἴλι αι γιὰ τὸ γε-
νικὸν κχλὸν κι ἀφοῦ γιὰ τὸ γενικὸν κακὸν ὁ φανατι-
σμὸς· τῶν ἄλλων είναι ὑψωμένος στὸ κατακόρυφο.
Τὸ ἔργο τοῦ Ψυχάρη δὲν ἔχει κακλιτεχνικὴ σημα-
σία· ὁ Ψυχάρης δὲν είναι οὗτε ποιητής, οὗτε τεχνί-
της τοῦ λόγου, ὅπως θέλουν πολλοὶ νὰ τὸν ὀνομά-
σουν, τὸ ἔργο τοῦ Ψυχάρη ἔχει σημασία ζωῆς,

νετικές ή κοινότητα ἔστειλε τις πρώτες συδρομές καὶ
σὲ κάμποσα ντόπια παιδευτικὰ καταστήματα, λό-
γου χάρη στὰ Γιάννινα, στὴν Ἀθήνα, κι ἀλλοῦ. Σὲ
λίγο δύμας ἀρχίσανε καὶ χυνόντανε ἀμέτρητα χρή-
ματα κι ἀπ' Ἑλλα Εὐρωπαϊκά μας κέντρα. Τὰ
Γιάννινα μάλιστα τέργυροπληγμύρισαν οἱ περιέσ-
κουστοι οἱ Ζωσιμάδες κ' οἱ Καπλανῆδες. Κατάντη
σε τότες ή Πρωτεύουσα τῆς "Ηπειρος ή Μέχκα τῆς
Ἐλληνικῆς τῆς Γραμματοσύνης. 'Απ' ἐκεῖθι οἱ ψα-
θητάδες τοῦ Βούλγαρι καὶ τῶν Ἑλλωνες σκορπιόντανε
σὲ Λάριστα, σὲ Θεσσαλονίκη, 'Αδριανούπολη, Πό-
λη, καὶ διδάσκανε. Παρόμοια Σκολειὰ συστηθήκανε
κατόπι καὶ στὴ Σμύρνη, Χίο, Κυδωνίες, Γιάσι,
Βουκουρέστι.

Γέμισε δὲ κόσμος Σκολειά. Βούης ἡ Ρωμιοσύνη,
μὲ δινόματα Δρακόλων ποῦ ἀκέμα τάχοῦμε καὶ τὰ
διαβαζουμε. Βούλγαρις, Θεοτόκης, Ψαλίδας, Πρώτιος,
Κούμας, Βάρμας, Γενναδίος.

δράστης καὶ ύλικοῦ. Ζωὴ ἀγκάλιασε πλατιά, ἐμπνεόμένη ἀπὸ τὴν ἀντίδραση γιὰ τὸ θάνατό μας καὶ ύλικὸ περιεμάζεις χωρὶς ἵσως καὶ πολλὴν ἐκλογὴν καὶ τὸ χάρισε τῆς Τέχνης, ἀπὸ τὴν δροῖα ἔμεινε ξένος δὲ ἕδιος δπως εἶταν ἐπόμενο κι ἵσως μὲ κάποια αὐτοθυσία, γιατὶ πολὺ νεώτερος, δπως δὲ ἕδιος τὸ λέει κάπου, ἵσως νὰ εἴχε δινειρό νὰ γίνη κι αὐτὸς ἔνχε André Chenier τῆς Γαλλίας, ἀλλὰ τόνειος του τὸ ἐπνικεῖ γιὰ τὴ δική μας ζωὴ. "Αν ἔγῃ ζωὴ τὸ ἔργο του ἀποθείχεται ποὺ οἱ νέοι οἱ πιὸ ἐκλεχτοὶ ποὺ μέλλομεν μιὰ μέρα νὰ λάβουν τὸ ἐνεργότερο μέρος στὴν καθόλου ἑθνική μας ζωὴ τὸ ἀγκάλιασαν χωρὶς πιὰ στενούς ὑπολογισμούς καὶ χωρὶς δρια, γιατὶ εἶναι ἔργο ποὺ ἀν δὲν ἐμπνέει μάτι μεγάλο καὶ ἀψηλό σὰν τὰ ἔργα κάποιων φιλοσόφων καὶ ποιητῶν, ἐμπνέει δμως τὴν ἔργασία καὶ δὲν ξεπλανάει τοὺς νέους μὲ πλανερὰ κι ἐπικίντυνα λόγια γιὰ τὶς αἰώνιες πατραγαθίες.

Σ' αύτὸ τὸ ἀνάγγωσμά μου δὲ μπορῶ νὰ περικλείσω, διπώς θὰ γέθελα, ὅλα τὰ ὄνόματα τῶν ἔκεινων ποὺ ἐργάστηκαν, ἀλλοι περισσότερο, ἀλλοι λιγότερο γιὰ τὸ ξεπάστρεμμα κάθιε πρόληψης καὶ κάθιε στρεβλήσεις ἀντίληψης ποὺ σὰν τὰ λιμνασμένα κι ἀκάθικρα νερά ἐρεψκαν κι ἔζεψαν τὸν τόπο μας ὡς τὰ σήμερα· μὰ θὰ σταματήσω σ' ἔκεινους ποὺ τὸ ἔχο τους ἔκλεισε κάτι ἀνώτερο ἀπὸ μιὰ αἰσθηματικὴ ἐκδήλωση γιὰ ἔναν δρισμένο κύκλο πραγμάτων ποὺ τοὺς περιτριγύρισε.

'Ο ποιητής Κωστής Πελαμάς είναι ο πρώτος που ξέζει μιά πλατύτερη κουβέντα που έκαψε νέα χωρέσουν στη ποίησή του περισσότερα απ' ό, τι μάς είχαν συνειθίση παλαιότεροι και στενοί αντιπρόσωποί της κατά πλάτυνε πολὺ τους ποιητικούς μας άριζοντες. Ιδωνικά νέα που θύ πρέπη γι' άγκαλισμη τὸ θύνος, πόθους ἀπὸ τοὺς πιὸ ὑγιεῖς καὶ καθηροὺς τοῦ λαοῦ μας, παραδόσεις, ζωή, ιστορία καὶ ξένη ζωή, ζήθοντα είναι χυμένα στὸ ἔργο αὐτὸ μὲ τὴν ἀρχιτεχνικὴν ποὺ ἔχει κάτι ἀπὸ θυζαντινὸ ρυθμὸ ἐνωμένο μὲ δωρικὸ καὶ μ' ἔκεινο τῶν ἀσπρῶν κακλυ-
βιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ χωριοῦ καὶ μὲ μιά μουσικὴ τρα-
χύλαλη καὶ παράξενη γλυκιὰ ποὺ ἔχει κάτι ἀπὸ
βιολὶ ραγισμένο καὶ ἀσκομαντοῦρα καὶ σάλπιγγα, καὶ
μιὰ σκέψη πλατιά, πανθεῖτική που μπορεῖ πλατιά
ναὶ ἰδηὶ καὶ πλατύτερα ω̄ ακλείση. Μ' ἀρέσει τὸ ἐκ-
δηλωμένο ἥδη ἔργο τοῦ ξεχωριστοῦ ποιητὴ γιατὶ ἔ-
χει μέσα του πολὺ ἀπὸ τὴ δική μας ἐκκλησιά, μὲ
ἔχει ἀκόμα καὶ κάτι ἀπὸ τῷριν καὶ κάτι ἀπὸ βε-

νὰ μᾶς τὸ πῆ παστρικά, τῶς ἀλλα εἶναι τὰ γράμ
ματα κι ἀλλη είναι ἡ γνώση. Ὁχι ἡ γνώση τοῦ
γνωστικοῦ, μά ἡ γνώση τοῦ πολύζερου, τοῦ δυνατοῦ
καὶ τοῦ μόνιμου ν.ῦ. Σ' αὐτὰ διπλα; Θὰ ἔχανέθεμουε
τώρα τώρα. Ἐδῶ δὲ μείνουμε λιγο για τὰ κοιτάξουμε
ἄν τὰ γράμματα ποῦ διδχγτήκανε κι ἀκουστήκανε
τοὺς καιρούς ἐκείνους μὲ τόσο ζῆλο, μὲ τόπους κό-
πους καὶ μὲ τόσα ἔξοδα, εἴχανε καμιὰ συγγένεια,
ὅχι μὲ «πνεματικές καλλιέργειες», μά μὲ τὸν πρα-
γματικὸν σκοπὸν ποῦ ἐννοούστηνε οἱ γενναῖοι προστάτες
τους. Ὁχι συγγένεια, μά μήτε συμπεφεγμὸν μὲ τίπο-
τις πραγματικὸν δὲν τοὺς βρέσκουμε. Η Γραμματικὴ
καὶ τὸ Συνταχτικὸν τῆς ἀρχαίας, στὴν ἀρχαίᾳ γραμ-
μένα ἀπὸ τὴν μιά, κι ἀπὸ τὴν ἀλλη λαός μὲ μισά-
νοιχτα μάτια, μὲ χέρια καὶ πόδια λαβωμένα ἀπὸ
τὶς ἀλυσίδες, μὲ νοῦ τσακισμένο κι ἀπελπισμένο.
Απράγα πράμματα κι ἀσύλλογιστα. Λοιπὸν ἄσφρ
κιόλας. μ' διο τὸ σέβας.

Αδύνατο είτανε τέτοια παιδευτικά συστήματα να γίνουνε έθνικά, δισ τι όχι λεγόντανε έθνικά. Έγιναν «Ιεραρχικά, μάθησε δηλαδή λίγο από γράμματα, λίγο από φιλοσοφία» έπιστημες οι μερικοί, οι ξέχωροι, οι «Διαλεχτού τοῦ Θεοῦ», οι προκτισμένοι μὲ δυσκαλικὰ καὶ μὲ φιλοσοφικὰ προσόντα. Απ'

νετσάνικο κάστρο καὶ κάτι ἀπὸ ἀρχαῖο ναὸν ἀκόμα.

Διὸ θὰ πασχίσω νὰ τὸν συγκρίνω μὲ ξένους ποιητές γιὰ νὰ δείξω τὴ θέση ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχῃ διποιητής αὐτὸς γιὰ τὸν τόπο μας, γιατὶ τὶς συγκρίσες τὶς θεωρῶ ἀδύναμες κι ἀσκοπες, μὲ μπορῶ νὰ πῶ πὼς δύοια σημασία μπορεῖ νὰ ἔχῃ τὸ ἔργο ἐνὸς Οὐργών γιὰ τὴ Γαλλία τέτοια καὶ τὸ ἔργο τοῦ Παλαμᾶ γιὰ τὴν Ἑλλάδα. "Εχει τὴν πανθεῖστικὴ φιλοσοφία καὶ τὴν ἐπίδραση τῶν πιὸ τρανῶν κι ἔχει τὸ περιμάζεια ἵνας μεγάλου ὑλικοῦ μὲ τὸ δηποτὸν ἄλλοι θὰ μπορέσουν νὰ χτίσουν καινούργιες ἐκκλησίες. "Ως μορφὴ καὶ στῆσση ἡ ποίησή του" ἔχει μὲ γάλη συγγένεια μὲ τὴν ποίηση τοῦ Βέλγου Βερέρεν.

Γύρω ἀπ' τὸν Παλαμᾶ, φανερώθηκαν ποιητές καὶ λογογράφοι σὰν^ν τοὺς κυρίους Βλαχογιάννη, Γρυπάρη, Βασιλικό, γιὰ τοὺς δηποτὸς θὰ μιλήσουμε πιὸ κάτου, γιὰ κάποια ὑστερινότερη ἐκδηλωσὴ τοὺς ποὺ τοὺς κάνει προσωπικότερους, δι Μαλακάσης κι δι Πορφύρας, ποιητὲς αὐτοὶ, ίδιως διδύτερος μιᾶς μελώδιας ζεχωριστῆς ποὺ ξεδιπλώνει κάποιες πρωτοφανέρωτες ἀρετὲς; τῆς γλώσσας μας, μὲ πάντα μιᾶς ποίησης ποὺ ἔμενχ δὲ μοῦ πολυγουστάρει.

Δεύτερο ἔργο ποὺ παίρνω στὴν τύχη ἀπ' τὰ ποιητικά, ἀν δέξαιρόσουμε ἑκεῖνο τοῦ Κώστα Κρυστάλλη, ποὺ ήρθε μὲ θεοκριτικὰ δηνειρὰ νὰ τραγουδήσῃ τοὺς ἀπόμακρους θορύβους καὶ τὴ ζωὴ τὴν πανέμοστη τῶν εἰδυλλίων καὶ τοῦ τεοπάνου σὲ μιὰ γλώσσα λεβέντικη καὶ λαγχρή δημοτική καὶ ποὺ δὲν πρόφρατε νὰ ἐκδηλωθῇ γιατὶ διθανάτος τὸν ἄρπαξε παράκαιρη στὶς μαύρες φιερούγες του, εἶναι τὸ ἔργο τοῦ Γιάννη Καμπύση, τοῦ ἀδικοθανατισμένου κι αὐτοῦ μέστα στὸ λουλούδιασυχ τῆς ζωῆς του.

"Ἄς μὴν ὑποθέσῃ κανεὶς πὼς χαριζόμενος στὸ σκληρὸς χαμό τοῦ ποιητὴ αὐτοῦ θὰ τὸν ἀνεβάσω φηλότερα ἀπ' δι τοῦ πρέπει. Τὰ ἔργα τοῦ Καμπύση είταν πάντοτε δοκίμια καὶ τὰ περισσότερα ἀτυχα, μὲ ἀν εἴχαν μιὰ μεγάλη σημασία τὴν εἴχαν γιατὶ φανέρωσαν μιὰ τιτανικὴ προσπάθεια, μιὰ ἀγωνία, γιὰ τὸ ἄνοιγμα κάποιων κλειστῶν καὶ σγνωστῶν ἀκόμα δρόμων. Η ζωὴ του είταν δρμητικὴ καὶ βιαστικὴ καὶ δὲ δρμὴ καὶ δὲ βία του είταν σὲ μιὰ πρόγνωση τοῦ θανάτου του. Καὶ μέσα στὰ ἔργα του αὐτὸ δείγνεται δλοφάνερα κι ίδιως σὲ μέρη πράματα ποὺ ἔστειλε ἀπ' τὴ Γερμανία ὅπου ἔνοιωσε τὸν ἔαυτο τοῦ ἀκμηδενισμένο ἀνάμετα σὲ μιὰ μεγάλη ζωὴ ποὺ βρέθηκε ξαφνικὰ καὶ τὸν ζάλισε τὸ μεθύσι της. Μὲ δὲ προσπάθειά του θὰ παραμείνῃ πάντοτε εὔγε-

νικιὰ καὶ συμπαθητικὴ στὰ νεοελληνικὰ γράμματα γιὰ τὸν λερό του πόθῳ νὰ χαράξῃ πρῶτος αὐτὸς τὰ σχέδια τοῦ κοινωνικοῦ δράματος σὲ ἐποχὴ ποὺ τὰ κωμειδύλλια κι οἱ φυτοκλασσικὲς τραγωδίες μὲ τοὺς Τιμολέοντες ἀμπελάδες ἔδιναν κι ἐπερναν στὸ ἐλληνικὸ θέατρο καὶ στοὺς Δασπάνειους διαγωνισμούς.

Αὐτὸς ἀπὸ ποίηση καὶ δράμα μποροῦμε νὰ δείξουμε τῆς γόνιμης ἑκαῖνης ἐποχῆς μὲ τὰ «Ιντερμέδια» καὶ ἄλλα ποιήματα τοῦ Γρυπάρη ποὺ ὡς νόημα, μὲ περισσότερο ὡς τέχνη καὶ στήχος ἔπειτα ἀπὸ τὸ Σολωμὸ δὲν εἶχε φανερωθῆ στὸν τόπο μας. Καὶ τώρα ἐρχόμαστε στὸ διηγήμα μὲ τὸν Παπαδιαμάντη, τὸν Καρκαβίτσα καὶ τὸ Βλαχογιάννη. Ο κ. Βλαχογιάννης ἔξω ἀπ' τὰ ὄλγιστα λυρικά· ου που ἔχουν κάποια σελλεκτικὴ πνοὴ περισσότερο ἀπὸ ἄλλα, ἄλλων, ποὺ τοὺς ἔγινεν σύγκριση αὐτὴ ἀδικαιολόγητα καὶ τὰ διηγήματά του ποὺ δταν ἔσφευγουν ἀπὸ κάτια στενὴ ἀντίληψη καὶ ὑθογραφική, παίρνουν κάτια ἀπὸ ἐπικὴ δλῶς ὁμορφιά, τὸν ἀπασχόλησε πιὸ πολὺ νὰ γεννερή μας ιστορία ὅπου ἔχει τὴ μεγαλήτερη ίσως ἐπιτυχία δὲν καὶ διδύος, ἀμφιβάλλω, δὲν τὸ πιστεύῃ.

(Στόλλο φύλλο τελώνει)

ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΚΙΠΗΣ

ΔΗΣ ΓΕΩΡΓΗΣ

"Ἄπ' τὰ στεκούμενα νερὰ σὰ μέταλλα ἀντιφέγγουν
Κατὰ τὴν ωρὰ τὴν θαυμὴ ποὺ βγαίνει δὲ ἀποσπερτῆς
Καὶ χαιρετάει τὸ γύρωμο τοῦ ἥμιοῦ μέσον τὸ Διγαύο
Πέρα στὴν χώρα πέφτουνε μακριές, σάντα καλογήροι,
Σκιές, μὲ ἀνάρριψα κρεβενούν
Οι βραδινὲς οι εὐωδίες καὶ οι τελευταῖς ηχοι.

"Ο Ρήγας: ἐβασίλευε σὲ τραγικὴ μιὰ δύση·

— 'Ἄπο μακρινὸν μᾶς θάρπωσε ἀχτίνα πό χρυσά· —
·Ο Ρήγας ἐβασίλεψε στὸ αἷμα του ποὺ πήξει.
Καὶ τώρα ἀπλώνεται αὐγὴ τὸ φωτερὸ σκοτάδι.
·Όλα σὲ σκιές χωνεύουνται. Ζωὴ καὶ παραμύθι.
Κάτω στὴν λάκκια ἀρχίνησε νὰ φωσφορίζει η Ἀθήνα.
Τοῦ φεγγαριοῦ τὸ ἀγαπητό καὶ πόρνον σαμαμῦθι.

Delhi

A. ΒΛΑΣΤΟΣ

αὐτοὺς κάτι ἀκουσε, κάτι ἀρπαξε τὸ "Εθνος" γιὰ τοὺς προγόνους του, γιὰ τὰ περασμένα του. Κέρδος βέβαια κι αὐτό. Τὸ κέρδος διώς ἕκεντο θὰ τάπετολάθαινε μαζὶ μὲ μύρια ἄλλα μεγαλήτερα κέρδη δὲν τὸ παιδειτικὸ τὸ σύστημα τῶν ἀνθρώπων ἕκεινων ἀπέβλεπε στὴ μόρφωση τῶν Ἑλλήνων, κι ὅχι στὴ μεταμόρφωσή τους σὲ παλιοὺς Ἑλληνες.

"Ηρθανε κατόπιν οἱ ἀγρούματοι σὲ Σουλιώτες καὶ οἱ Κλέρτες καὶ τοὺς διδάχειν αὐτοὶ τοὺς Δασκάλους ποὺς είγουν δι τωρινὸς δι Ελληνομύρος, ποὺς φωλιαζει, κι ἀπὸ ποὺ πρέπει νὰ ξανχρυστευτῇ καὶ γὰρ ἀπλωθῇ τὸ νεοελληνικὸ τὸ φρόνημα, η νεοελληνικὴ η ἰδία. Τοὺς θαμάσανε δλοι, τοὺς λατρέψανε καὶ τοὺς ἀγιάσανε, διώς τὸ μάθημά τους κκνέντες τους δὲν τάκουσε.

§ 13

Φιλολογικὴ στειρωσύνη.

"Ἄς ξανάρθουμε τώρα στὴ θεωρία τοῦ φίλου, πὼς ἄλλα τὰ γράμματα, κι ἄλλη η δημιουργικὴ η φιλολογία. Τὸ κηρύχγει λοιπὸ θαρρετὸ πὼς ἔξοχα καλλιτεχνίματα δὲν ἔβγαλε τὸ "Εθνος". Θὰ μιλοῦσε βέ-

"Ο ΝΟΥΜΑΣ,

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γεὰ τὴν 'Αθηνά Δρ. 3.— Γεὰ τὶς 'Επαρχίες δρ. 7
Γεὰ τὸ 'Εβδομάδικό δρ. χρ. 10.

Γιὰ τὶς ἐπαρχίες δεχόμαστε καὶ τρίμηνες (2 δρ. τὴν τριμήνην) συντροφες.

Κανένας δὲ γράφεται συνεργομητής ἀ δὲ στελλει μπροστὰ τὴν συντροφή του.

10 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κιβώτια (Σύνταγμα, 'Ομόνοια, Εθν. Τράπεζα 'Υπ. Οικονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιδρόμου ('Ακαδημία), Βουλῆ, Σταθμὸς Υπόγειου Σιδηροδρόμου ('Ομόνοια), στὰ βιβλιοπωλεῖα «Εδεικία» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου στὴ Βουλῆ).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Τὸ νιογέννητο....τοῦ Λασκαράτου — "Ο κ. βιαστικός — Νέος Υπουργείο — Επιστημονικὲς μονογραφίες τοῦ Ψυχάρη — Ο καημένος δ Σουρῆς!

ΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ 'Υπουργείο μᾶς θύμιος, μὲ τὸ συμπάθειο, τὸ χαριτωμένο ἐπίγραμμα τοῦ μακαρείτη Λασκαράτου σὲ κάπιο νιογέννητο γαϊδουρά. "Είσαι καὶ μεῖς μποροῦμε νὰν τοῦ εὐκηδοῦμε νῆσους ·δηη δένεται ἀνθρωπά», μὲ δχι ἀπὸ τὴν ἀνθρωπία πούχε τὸ παλιό 'Υπουργείο, γιατὶ τότε καλύτερα κεῖ.

Νὰ σᾶς ποῦμε όμως τὴν ἀλήθεια, δὲν τὸ βλέπουμε καὶ τόσο καινούργιο καὶ γι' αὐτὸς δὲ συντροφεύουμε τὴν ·Δικρόπολης στὰ ξεφεγασμένα Ζήτω της. Πρώτα πρόστα δι. Στάζης είναι ιπαλίδης, τῶσο παλιός μάλιστα, διστα καταντοῦστο μπροστά του νὰ φαίνεται καινούργιος δὲς κι δ. Στεφανόπουλος ἀκόμα. "Ο κ. Στάζης πέρασε, ἀλούμνοντα, τόσες φρέσεις δὲν τὸν περιέπει τὸν θεραπευτὴν της Παιδείας καὶ πάντα μὰ τεράστια τρόπα στὸ νερὸ ἀφρησε γιὰ μοναδικὴ θύμηση τῆς 'Υπουργίας του. "Ισως τόσα, μὲ τὸ καινούργιο 'Υπουργίας του, τὴν τρέπα—αὐτὴ τὴ μεγαλώσει ἀκόμα περοστέρο.

"Οσο γιὰ τὸν κ. Λεβίδη, μόρο τὶς τελευταῖς ρυθμοῖς παπαρρέλλες του ποὺ ἔσφρονται δὲς πρόσθιος τῆς Βουλῆς ἀν ξετάσσουμε, θὰ δοῦμε πὼς δχι μόρο καινούργιος δὲν είναι, μὰ κατάντης πιὰ κατανέλη προκαταλυμάτος. "Η ·Ακρόπολης μάλιστα, δχι καὶ λύγους μῆνες, σκολιάζονται καὶ προγοπλήκτη προσθετικὴ λόγια του θαστήρεις, καὶ μὲ δλο τὴν δίκιο, πὼς τὸ μναλὸ τὸν κ. Λεβίδη ἀρχίνησε νὰ παθαίνει τὸ γνωστὸ γεροντικὸ νερούλισμα.

"Ο κ. 'Εμπειρός καὶ δ. κ. Μπαλτατής γινήκανε 'Υπουργοὶ ἀπὸ κοματικὴ ἀνάγκη μπορεῖ νὰνι νέοι στὰ χρόνια, μὲ

νασσὸ δὲ φυτρώσανε. Όρατα κρίνει ἔδω, καὶ μὲ τὴν ἀλήθεια σοφά. "Ἄξαρνος διώς μᾶς τὰ καλνάει πάλε, ἐπειδὴ μᾶς παρατηρεῖ πὼς τὰ καλλιτερά του είναι πατριωτικά, καὶ δὲ πατριωτισμὸς είναι δένα καὶ μονάχο πάθος, ἐπειδὴ θὰ τάναφέρη ἀργότερα.

"Ο λόγος τώρα γιὰ τοὺς Λόγιους τῆς ἐποχῆς του, δηλαδὴ γιὰ κείνους ίσα τοῦ ποὺ χύνανε νερὸ στὴ φωτιὰ Δημητορικῆς φυντασίας! Νοιώθει τὴν έλλειψη, διώς δὲν μπορεῖ δὲν τὸν τολμάει νὰ τὴν ἀποδώσῃ παστρικὰ κι ἀδίσταχτα στὸ Δασκαλισμό.

Δὲ θρηνεῖ ποὺ βρέθηκε δι λογιωτατισμὸς νὰ μᾶς πνίξῃ τὸν θεωρία

τὸ ίδιο μάνει· καὶ γέροι· νὰ είναι σαν, ἀν η κοματικὴ ἀνύγη τὸ διάταξε θὰ γινόνται· 'Υπουργοί.

'Ο ι. Στεφάνου ἔγινε προσωρινὸς 'Υπουργὸς τῆς Δι- μαιοσύνης, δος νὰ σηκωθεῖ ἀπὸ τὸ κρεβάτι ὁ κ. Λομπάρδος, πονοὶ δροσοτος. 'Ο ι. Στεφάνου, γράψαντα οἱ φημαστίδες, δέχτηκε τὸ 'Υπουργολίκην δίχως κανένα οἴκο. 'Ωστε καὶ η Δικαιοσύνη δὲ θάξει νὰ ἐλπίζει τίποτα ἀπ' αὐτόνα, δὲν ξέ- φουμε δὲν μπορεῖ νὰ ἐλπίζει τίποτα καὶ ἀπὸ τὸ διάδοχό του.

'Οπέρα τὸ 'Υπουργεῖο λέγεται νέο καὶ γὰρ τέτοι τὸ κα- ρετοῦδε καὶ μεῖς. Καὶ ξαναθυμιούμαστε τὸ ἐπίγραμμα τοῦ Δασκαράτου.

★

ΕΝΑΣ μόνο 'Υπουργὸς μπορεῖ νὰ καμαρώσει γιὰ νέος, δ. κ. Γεύναρης. Εἶναι νέος στὸ κρεβάτι, ἔχει καὶ νέος ίδεις (ἔτοι τουλάχιστο μᾶς· Βενιανῶνον οἱ φιλικὲς του φημαρί- δες), ἄγκαλα καὶ γιὰ νὰ γίνει 'Υπουργὸς δὲ μεταχειρίστη- κε νέα μέσα, μὰ τὰ παλαιά, τὰ παμπάλαια. 'Εδειξε δηλ. μιὰ τέτια νευρικὴ βιαστλα γιὰ νὰ γίνει 'Υπουργός, πεν μὲ διη τὴν καλὴ διάθεση καὶ ἀν ἔχει κανεῖς, ὀδύνατο νὰ παραδε- χτεῖ πὼς τὴν βιαστλα αὐτὴ τὴν ἔδειξη μόνο καὶ μόνο ἀπὸ τὴν λαχτάρα πούχε νὰ γίνει γλήγορα 'Υπουργὸς γιὰ νὰ διορθώσει τὰ σίκονομικὰ χάλια μας.

Νὰ δητε πὼς ἔνα πούρ ! Ήδη βγεῖ κι ἀπ' αὐτόνε, δητε βγῆκε κι ἀπὸ θέλεις, ποὺ κάτι δεῖξαν μὲ τὰ λόγια καὶ μὲ τοὺς λόγους τους, μὰ δτα γινήκανε 'Υπουργοί τὰ λασπό- σανε.

★

ΝΕΟ 'Υπουργεῖο μόνο ἀπὸ νέα Βουλὴ θὰ βγεῖ. Καὶ νέα Βουλὴ θάρθει, μόνο δταν ἀλλάξει συθέμελα ἡ πολιτικὴ καὶ ἡ κοινωνικὴ μας ἀναθροφή, μόνον δταν ἀπογγήσουμε νέα πολιτικὰ καὶ κατωνεκά συνέθια.

'Οπως είμαστε τώρα, μπορεῖ κάθε μέρα νόρκουντα: νέο στὰ χρεια 'Υπουργοί, μπορεῖ καὶ σὲ μωρουδέλια ἀκόμα νὰ δίνουνται τὰ 'Υπουργικὰ Χαρτοφυλακία, μὰ στὴν ούστια οἱ 'Υπουργοί δάναι πάντα παλιοὶ καὶ γέροι, δητε γέρικη κι ἔδεινή καὶ γιὰ τὸ κάρρο τῶν εκουπιδῶν εἶναι καὶ ἡ πο- λιτικὴ μας περικυλωσιά.

Κάτι άληθινά νέο καὶ ζωντανὸν ἔδειξε τὸ κέμμα τοῦ κ. Δραγανούμη μέσα στὴ Βουλὴ, κατὸ δηλ., ποὺ δινομάτηκε ἀνόρτη ἀπὸ τὶς φημερίδες 'Ιαπωνικὸν κόμμα, μὰ νέα, ποὺ κι αὐτὸ δητηκήγηκε νωρὶς νωρὶς ἀπὸ τὴ φεβερὴ πολιτικὴ ἀρρώστεια, τὴν 'Υπουργομανία, κι ἀρχινήσει νὰ σκορπάει εὖν τὸ πρώδη ποὺ τὸ δητηκήγηκε στὸν τοῖχο.

★

ΜΑΣ σταλθήκαν ἀπὸ τὸ Παρίσι, χωριστὰ τραχηλέμενες ἀπὸ διάφορα ἐπιστημονικὰ περιεσθῆ, ἵστου πρωτεφυγήκα- νε, τέσσερες ἐπιστημονικὲς μενογραφίες τοῦ Ψυχάρη, μὲ λιγοστὰ λόγια, μὲ περισσὸ πράματα, πυκνὲς καὶ μεστὲς ἀπὸ γνῶση κι ἀπὸ σοφία, κι ἀπὸ νῦν κριτικὸ καὶ ἐρευνητι- κό. 'Η πρώτη ἀναρρέπεται σὲ κάποια γερήγορα τῆς 'Εθνι- κῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Παρισιοῦ καὶ, χωριστά, σ' ἔνα κομ- μάτι 'Fragment sur l' Acropole', καθὼς τὸνομάζει, καὶ

ναυλίκα ἀπὸ ἔνα δργανο, δσο κι ἀν εἶναι μελωδικό ; Αύτὰ σὰ νὰ τὰ παράθλεψε. 'Εια πράμα περιστή- ρητε, πὼς σ' ἀλλα ἔνη, ἀφησε ποὺ ἔχουν πολυόρ- γανες δρχήστρες, ἡ λύρα τους παίζει μὲ τέσσερες κι καὶ μὲ περσότερες κόρδες, κι ἡ δική μας εἶναι, κα- θὼς λέει τουλάχιστο, καὶ μονόχορδη. Δὲν τὸ συλλο- γίστηκε δρμως πῶς γιὰ νὰ γίνη πολύχορδη ἡ ιθνικὴ ἡ λύρα, καὶ γιὰ νὰρθουνε κατόπι κι ἀλλας πολύ- χορδες λύρες, ἀλλον τρόπο δὲν ἔχει παρὰ νὰ παίζη, νὰ παίζῃ ἡ ποιητὴ τὴν μιὰ καὶ μονάχη του κόρδα- ίσα μὲ νὰ ξυπνήσῃ τὸ 'Εθνος καὶ νὰ τοιμάσῃ μὲ τὸ σπαθὶ τοὺς τὸν τόπο ποὺ θὰ θργοῦν ποικιλότερες μουσικές. 'Οταν ξαναγίνη ἀκέριο τὸ 'Εθνος, τότες θὰ ξαναγίνη ἀκέρια κι τέχη του. Αύτὸ δρμως ἀπὸ τους Λόγιους δὲ μὴν τὸ προσμένη. 'Απὸ τὸ διο τὸ 'Εθνος νὰ τὸ προσμένη.

'Ας ἔρθουμε τώρα στὴν κάπως ιθυλογική, ἔξη- γηση ποὺ μὲ δίνει τῆς φιλολογικῆς κώτης στειρω- σύνης. Παραδίχεται πρώτα πῶς καλὰ καλὰ ποὺ καὶ πότε βγαλνει ἡ μεγαλοφυΐα καὶ ποὺ δηλ., ἡ ἐπιστήμη δὲ μας τὸ ξεδιάλυνε. 'Επειτα μὲς θυμίζει πῶς τὸ έθνος μας ἔπαθε μεγάλους κλονισμοὺς κι ἀνακατε- μούς, ἀλλοτε μὲ λαοὺς συγγενικούς, καθὼς στοὺς πρώτους αἰώνες,—καὶ τότες ἡ δημιουργικὴ ἡ δύνα-

φάνηκε στὴ «Revue Archéologique». 'Η δεύτερη μελέτη γίνηκε ἀπάνου στὴ γλώσσα τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς, ἡ ποὺ πελυσέλιδη, καὶ δημοσιεύτηκε στὴ «Revue des Études juives». Τῆς τρίτης μελέτης δὲ τίτλος εἶναι «Σφρολής καὶ Ἰπποκράτης ἀπὸ τὴν ἀφορμὴ τοῦ Φιλοστήτη καὶ εἶναι βιγαλμένη ἀπὲ τὴν «Revue de philologie». Καὶ ἡ τέταρτη ἐργασία, εἶναι μὲ κριτικὴ ἀνάλυση τῆς περίφημης μο- νογραφίας τοῦ μεγάλου γλωσσολόγου Brugmann γιὰ τὸ γλωσσικὸ μας ζήτημα, ποὺ πρωτοφάνης μεταφρασμένη στὶς στήλες τοῦ «Nouara». Συνοδεύεται κι ἀπὸ δύο ἀλλα σημειώματα τοῦ Ψυχάρη ἀπάνου στὴ δργὸ τοῦ ίδιου τοῦ Brugmann. Τώρα τὶς κλειστὲς μέσα τους καὶ τὶ σωτὰ λένε οἱ καινούργιες; οὔτες ἐργασίες τοῦ μεγάλου μας Ψυχάρη θὰ μὲ τὸ πεῖ στὸ ἔρχομενο φύλλο τοῦ «Nouara» δ. κ. Παλαιᾶς.

★

ΟΣΕΣ ἀνοησίες γράψανε εἰς «Αθηναῖ» γιὰ τὴν Καλο- μοίρη, τὶς μελοποίησε σὲ νερούλιασμένους στίχους δ ἀμοι- ρος δ Σουρῆς, δητε τὸ συνηθίζει δὲν τὸν τὰχτικὰ γιὰ νὰ καλακεύει τοὺς φίλους του φημεροδροφάσους.

Τώρα μὲ τὴ ζέστη μπορεῖ διαθένας νὰ τὸν τοὺς διαθένει τοὺς στίχους αὐτούς, χωρὶς νὰ φοβηθεῖ μήπως, πευντισέσ, κι δρίστε τοὺς ἀπὸ τὸ «Ρωμίδι» τοῦ περασμένου Σασσάνετου:

«Ισως ἔκει νὰ συζητοῦν καὶ γιὰ τὴν Καλομοίρη πολναι συθέτησης ἰλαρδες καὶ γλωσσολόγες μαλλιαρδες,

κι ἥλθε μαλάκας μαλλιαρδες σπόρον ἀδρὸν νὰ στείρη.

«Αλλοι σ' ἔκεινους πούμαθαν τὴν «Αλφα καὶ τὴν Βῆτα, ὡχοῦ πρωτεύειντα, διπλόφουγγα, σούτα.

Κι αὐτὸ τὸ πρωτεύειντα, δὲν ξέρετε πῶς μ' ἄφεσε, κι αὐτὸ μελωδικώτατα στ' αὐτὰ τοῦ κόσμου 'έρεσε, κι ἔκεινα τὰ διπλόφουγγα 'ξετρέλλανταν κι ἔμενα. . ὡχοῦ μαρα, ποὺ φανονται πῶς εἶναι βραμένα.

Πῶς ἐφωτίσθη γλωσσικῶς τῶν 'Αθηνῶν ἡ πόλις σὸν ένγαλε πρεγράμματα κι δὲ μαλλιαρδες Μανώλης, κι ἔγω φωνάζω πῶς καλὰ δὲν εἶναι στὴν ύγεια του καὶ θέλει βρέμεια κι αὐτὸς γιὰ τὴν γλωσσολογία του.

Κι ἔξυμνει μὲ κλαπαδόρα κάθε μαλλιαρὴ Καμέρα σεύτουν, πεῖ μας ἥλθε τώρα, τὸν ἀπόστολον τὸν νέον τοῦ μπαμπακοσπόρου Πάλλη, ποὺ τὸν 'έρεσε καὶ πάλι φρενίσαμδες καὶ τῶν γονέων.

Ο καημένος δ Σουρῆς ! Πολὺ γλήγορα γέρασε !

ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΔΙΗΓΗΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΡΡΩΣΤΟΥΣ

Δημοτικὸ Νοσοκομεῖο «Η Έλπις». «Αἴθου- σα Σωρανός». Κλινικὴ τοῦ καθη- γητῆ κ. Γεράσιμου Φωκᾶ.

«Ἐλένη Β..... ἀπὸ τὴν Αθήνα, 39 χρονῶν, παντρεμένη, μοδιστρα· επαθε ξέσκισμα τῆς σέλλας.

«Είχα πάσι στὸ Βώλο στὴν δέρερφη μου καὶ γυ- νοῦσα ἀπὸ τὸ ταξείδι· σὰ γύρισα, τὸ βράδυ, μόλις ξεμπάρκαρα, πηγα κ' ἔμεινα σὲ μιανῆς γνωστῆς μου τὸ σπίτι· τὴν Τετάρτη τὸ βράδυ ξεμπάρκαρα· τὴν νύχτα, σ' αὐτὸ τὸ σπίτι ποὺ ἔμεινα, είδα ὄνειρο· είδα ὄνειρο καὶ τὶ ὄνειρο I ὄνειροτηκα τάχα, πώς ήμουν στ' ἀτμόπλοιο· λοιπόν, ἐστάθη, λέει, τὸ ἀτμό- πλοιο νὰ κατέθουμε στὴ βάρκα· ἔκει μὲ γέλασε τὸ νύειρο· ἔκει, ἀπ' τὸ πήδημα πώς ήθελα πηδήσω, νὰ κατέβω ἀπ' τὸ ἀτμόπλοιο, ἔπεισα ἀπ' τὸ κρεββάτι μου· ἔπεισα διχως νὰ αἰστανθῶ κ' ἐμπλέχητη τὸ κορ- μί μου στὸ πόμολο· ἔπεισε τὸ κορμί μου στὸ πόμολο κ' ίσχιστη σποκημης ἔδω στὸν καθάλλο· ἔγω δὲν κα- τάλαβα· πῶς ἔρθε τὸ πράγμα· ἔτσι ! ἀνέλπιστα πράγματα· ἔπεισα κάτω ἀναίστητη ἀκόμα· ἔβροντη- σα κάτω καὶ μὲ τὸ θρόντο συνήθιθα· τὴν ὄρα ποὺ ἔπεισα καὶ συνήθιθα αἰστάνθηκα τὸ αἷμα καὶ κατά- λαβα δτ' ἐσχίστηκα· είδα κατόπι τὸ πόμολο ποὺ είχε στραβώσει κ' είχε κέια καὶ κατάλαβα πῶς γι. νηκε· γληγορώτερχ δὲν κατάλαβα γιατ' είμαι υπνο- βάτιστα· πρῶτα σηκωνόμουνα συχνά· τώρα, εἶναι δ. χτώ ἔτη, σηκωθηκα μόνο δυσ φορές. Τώρα, ἀφοῦ μὲ ράφανε κ' ἔδω, αἰστάνουμε καλλίτερα· δὲν τὸ ἥλ- πικα ποτὲ νὰ σωθῶ· τόσο αἷμα μεῖνα χύθηκε· σήμερα μάλιστα είμαι καλλά.

«Ηρθε στὴν κλινικὴ μας στὶς 13 Μαρτιοῦ μὲ ξεσκισμένο τὸν καθάλλο σ' ἀρχετὸ βάθο, ἔως τὴ δα- χυτούδιστρυπα ἀπὸ τὴ μιὰ κ' ἔως τὸ μεγάλο χεῖλο· ἀπὸ τὴν ἥλη καὶ λίγο κι ἀπὸ τὸ δεξὶ μεγάλο χεῖλο. Στὶς 15 Μαρτιοῦ κόπηκαν οἱ λεροὶ γκρημνοτέλειαν ισια τὰ τραυματικὰ χείλια κ' ἔγιναν ραφές τοῦ βάθου καὶ τὴν ἀπιφάνειας τὸ κλείσιμο ἐκράτη σε 13 μέρες κ' ἡ ἔρρωστη ἔφυγε γιατρεμένη.

«Ἐργίνα Σταυρ..... ἀπὸ τὴ Μήλο, 40 χρ- νῶν, δουλέφρα· ἔχει δεξὶ κινητό νεφρό.

μη δὲν ἔσβουσε, παρὰ μόνο τροπολογήθηκε (Βασί- λειοι, Χρυσόστομοι κτλ.), κατόπι πάλε μὲ στοιχεῖα ξενικὰ καὶ ποὺ βέρβαρα, ποὺ τ' ἀδυνάτησαν καὶ τὰρ ράστησαν τὸ 'Εθνος (ἐμεῖς πιστεύουμε πῶς δὲν τὸ δεξὶ μεγάλο

α' Απὸ δῶ καὶ τέσσερα χρόνια εἶχα ὄληγη ἀνη-
συχία στὴν κοιλια· Ήστερα, σιγὰ-σιγά μεγάλωνε τὸ
κακό· στὴν ἡρχή, δταν ἔκανα κόπο, αἰστανόμουνα,
ἴδω δεξιὰ πόνο· καὶ μ' ἐπιπλε γε τρεμούλα κι' ἀδυνα-
μία· Ήστερα ἀπόχτησα τὸν ἕνα χρόνο καὶ τὸν ἔλλο,
ἀπόχτησα δυὸς παιδιά καὶ χειροτέρεψ· ἀδυνάτησα,
πάντα τὸ καλοκαίρι ἀδυνατοῦσα περισσότερο· μεγά-
λωσε τὴ καῆλα μέσα ἐκεῖ καὶ τὸ νερό μου ἔβγαλε
κόκκινο, κάποτε ἀσπρό καὶ θελό· Ἐστρίβε τὴ κοιλιά
μου, ἔδειχνε, ὑπόφερνα πολὺ τὴ μεγάλη βδομάδα·
Ως τὴ νύχτα π' ἀναστήσανε βιτανίστηκα πολὺ ἐ-
φώναζα, ἐμούγκριζ, δερνόμουνχ σὰν τὸ φάρι· τέσσε-
ρες φορὲς τώρα μοῦ εἶχε συχνιάσθη αὐτὴ τὴ κατάστα-
ση, τέσσερες φορὲς κοντὰ κοντά "Ἄλλο δὲν ἔχω πλέο
μάνο ποὺ τώρα είμαι στὰ ροῦχα μου καὶ τότες ὑπο-
φέρνω περισσότερο· αὔριο, μὲ δυὸς μέρες πλέο θὰ εί-
μαι καθαρὴ γιὰ τὴν ἔγγειριση, νὰ μὲ πάρετε· ἄχ!
ἄχ! ἔχω καὶ παιδάκια· δυὸς παιδάκιας ἔχω τὴ κα-
κομάρικ· τρέμει τὸ κορμί μου μὴν πεθάνω· καὶ πολὺς
θὰ τ' ἀναστήση σᾶ μελύσυν στὸ δρόμο· ἄχ! ἄχ! τα.

Στις 25 Απριλίου έγινε στή μέση της ή συνελθισμένη τομή· τὸ νεφρό της βρέθηκε πολὺ πεσμένο καὶ καρφώθηκε στὸ τελευταῖο πλεύρο· ἡ ἔνωση έγινε μὲ πρώτη πετυχιὰ κ' ἡ χρωστη ἐφυγεῖ οὔτε ρα ἀπὸ 12 μέρες γιατρεμένη.

‘Η θεραπεία αύτή λέγεται ‘ανεφρόπτηξη· σκοπός της είναι νὰ καρφωθῇ τὸ νεφρὸς ὅσο τὸ δυνατὸ σιμώτερο στὴν πρώτη φυσικὴ θέση του· καὶ ἐκεῖνο που ἐνδιαφέρει πιὸ πολὺ σ' αὐτὴ τὴ θεραπεία είναι ὅχι καὶ τόσο τὸ νὲ ἔαναφερθῆ τὸ νεφρὸς στὴν ἀνατομικὴ θέση του ὅσο τὸ νὲ καρφωθῇ στερεά σ' δλη τὴν ἔχτασή του. Μὲ πολλοὺς τρόπους τὸ κατορθώνουν αὐτό. Στὴ Γαλλίᾳ τὸ περισσότερο ἐφρημόζουν τὸν τρόπο τοῦ Guyon ποὺ διαπερνάει ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ νεφροῦ τρία διπλὰ ράμφατα, τὸ ἕνα κατὰ τὴ μέση τῆς γραμμῆς τοῦ ἔξω χειλοῦ τοῦ νεφροῦ, τὸ οὐλοκατά τὸ κατώτερο τετάρτη τῆς γραμμῆς αὐτηνῆς, καὶ τὸ τρίτο κατὰ τὸ ψηλότερο ἡ βελόνα χώρεται 1 1/2 ὥρος κατ. περίπου μικρότερα ἀπὸ τὸ ἔξω χεῖλος μέσα στὴν οὐσία τοῦ νεφροῦ· καὶ μὲ μιὰ ταιριάδα σφιγγυσμε τὰ ράμφατα στὸ μέρος ποὺ ἔσβγαχνουν ἀπὸ τὸ νεφρὸς καὶ ἀπλῖνω ἀπ' αὐτὴν τὴν ταιριάδα τὰ κομποδένουμε ἀναμεταξύ τοις. “Ετοι ὁ νεφρὸς κρατιέται σὰ τὲ κούνικ κανωμένη ἀπὸ τὰ τρία αὐτὰ διπλὰ ράμφατα. “Βγα καθέναν ράμψη τότες ἀπὸ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς ἀνώτερες ὄχρες πιάνεται καὶ σέρνεται γύρω ἀπὸ τὸ δωδέκατο παγύδι, που ἔχει ξε-

μα ἡ ἀποτυχία τοῦ δωδέκατου τοῦ αἰώνα). "Ἐπει-
τα, ἦρθε, λέει, καὶ τοῦ νεώτερου πολιτισμοῦ ἡ βοή
Θεα. (Κάτι πιὸ πραγματικό - αὐτό, ἐν καὶ κάλλιο νά
μας ἔλειπε, ὑστερό) ἀπὸ τὸ δουλικό καὶ ξυλένιο τρό-
πο ποῦ μιμηθήκαμε τις ξένες φιλολογίες. "Ἐπειδὴ
ὅμως, λέει, δὲν ἔλαβε ἄκομα καιρό νά τὰ συνεχώ
νέψῃ μαζί του τὸ Ἐθνο; τὰ ἔπειξα αύτά στοιχεῖα,
ἔμεινε καὶ μνήσκει ἔκδυτή ἡ σοφία περιορισμένη στὴν
δμάδα, δηλαδὴ στὸ δασκαλικό κύκλο. Μήτε ἡ ἀ-
στικὴ μήτε ἡ πολιτικὴ μας ζωὴ δὲν εἶχε, λέει, πο-
τές της τίποτις συγγρενικό μὲ τέτοια ζενικά συστα-
τικά. 'Ως τόσο τὰ στερνά παράντα ἡ πενήντα χρό-
νια κάτι, λέει, μας ἐρτιαζαν. Διὲ σώνουνε δμως
μήτ' αύτά για νά συζημωθῇ βλότελα καὶ για νά
ξαναπληστῇ δ νεοελληνικός δ πολιτισμός ποῦ θα μας
πασάρη τάριστουργήματα!

Κ' ἔτοι, σιγὰ σιγὰ καὶ μὲ κάποια διπλωματικὴ καταντάει στὸ συμπερφόρμα πῶς ἡ δράσα μονάχη της δὲ σώνει γιὰ νὰ μᾶς πικρώσῃ φιλολογία. "Η δέν μ πόρεσε, η δέν τόλμησε νὰ προχωρήσῃ λίγο παρέκει καὶ νὰ μᾶς τὸ πῆ μεγαλόφωνα κι ἀδισταχτα, πρῶτο, πῶς μ' ὅλα ἔκεινα τὰ κατεχαρμένα μπόδια τοῦ δασκαλισμοῦ, καὶ μάλιστα ἐξαιτίας αὐτό, ἔγγρη τὸ Εθνος «ἀπὸ τὰ σπλάγχνα του» φιλολογία ποῦ

γυμνωθή γληγορώτερα σ' ἔνα μικρό διάστημα ἀπό δύο ώπος εκεῖτε. "Επειτα οἱ ἄκρες ἀπ'" αὐτὰ τὰ ράμματα δένονται ἀναμεταξύ τους καθεμιᾶ μὲ τὸ ταῖρι της, ἀφοῦ στὸ μεταξὺ τὸ νεφρὸ ἀνεβάστηκε κάτω ἀπὸ τὸ παγίδει. Τὰ δύο χαμηλότερα διπλά ράμματα καρφώνουνται στὸ βάθος· οἱ μπροστινές ἄκρες στὴν ἀπονέρωστη τοῦ ἕγκαρσιου κοιλιακοῦ μυός κ' οἱ πισινές στὸ χεῖλος τοῦ τετράγωνου ὅσφιακοῦ. Γιὰ νὰ ἐπιτύχουν σταθερώτερο κελληριαὶ οἱ Lloyd, Tuffier καὶ Edebohls ξεφλουδίζουν μέρος ἀπὸ τὸ νεφρό. Μερικοὶ χειρούργοι ζήτησαν ν' ἀποφύγουν τὰ στεκούμενα ράμματα μὲ ἄλλα ράμματα ποὺ νὰ μποροῦν νὰ βγάζουν ὑστερα (Jon nesco), ή μὲ μικρές ταϊνίες (Vuillet), ή μὲ ἀπλὸ πωμάτισμα (Senn). Καλὸ εἶναι ν' ἀνεβάζεται δεοτὸ δυνατὸ φυλότερα τὸ νεφρό. Ο Schede, ἀκολουθῶντας τὸ Botter περνάει καὶ βγάζει τὰ ράμματα ἔτσι ώστε νὰ μὴν είναι ἵσια, ἀλλὰ νὰ κάνουν τόξο γυριστὸ τόσο περισσότερο, διστομένα. "Ετοι τὰ ράμματα αὐτὰ ἀνεβάζουν τὸ νεφρό, εὔτὺς ἡμικομποδεθοῦν, κατὰ τὰ τοιχώματα καὶ τὸ 12° πλευρό. Ο Schede πωματίζει καὶ τὸν παλιὸν νεφρικὸ χῶρο γιὰ νὰ ὑποστηριχθῇ ἔτσι δικατώτερος πόλος τοῦ νεφροῦ. Τὰ ἔγχειριστικὰ ἀποτελέσματα τῆς νεφρόπτηνος εἶναι ἔξαιρετα γιατὶ τὰ θαυματικὰ εἶναι ἐλάχιστα. Στὶς ἀποτυχίες τῆς ἐγχειρίσης πρέπει νὰ κατατάξῃ κκνένας τὸ ὑστερογόνωτο πέδιμο τῶν ραμμάτων, ποὺ μπορεῖ νὰ τὸ ἀποφύγῃ ἀν μεταχειριστῇ ἀντεροχορδίς καὶ αὐτηρῷ ἀσηψίᾳ στὸ ἔγχειριστικὸ τραύμα. "Οσο γιὰ τὰ θεραπευτικὰ ἀποτελέσματα ὁ Albarraṇ βρίσκει 78 %, δὲ Nagnar 64 % γιατρεμούς, 15 % καλλιτερέματα καὶ 20 % ἀποτυχίες η πιεσωγυζίσματα. Εἶναι βέβαιο ώστόσο δι τοὺς πολλοὺς ἀρρώστους κατορθώνεται νὰ λείψουν οἱ ἀνακατωτοῦρες τοῦ κινητοῦ νεφροῦ καὶ μὲ ἄλλην θεραπεία, χωρὶς ἔγχειρισμον (ἐπίδεσμος, μάκλαξη, κτλ.) καὶ πρέπει οἱ ἔγχειριστικές παρακίνησες νὰ εἶναι πολὺ φανερὲς γιὰ νὰ δρυπτεῖσθαι παρακίνησης τὴν ἔγχειρισην.

«Αἰδονος Παῦλος Αἰγινήτης»

*Γεώργιος Μαρουσάκος ἀπὸ τὸ Γύθειον, 14 χρο-
νῶν, τρισπάνης ἔχει ἀπλὰ Ιδιόπτυχα ὡς τοια Ἐλκη, τεῦ-
άριστερον καλαμιοῦ.*

«Βέσοι ἀπὸ μικρὸς ποὺ θήμουνα, ποὺ ἔχει τὸ μάν-
να μου, ητανε σπιράκια· φέρουνται, τι φέρουνται καὶ

ξεφλυδίζονταν· ύστερα πέθανε η μητέρα μου — τὸν πατέρα μου δὲν τὸν ἐφτάσα — πέθανε η μητέρα μου και πήγα ταπείνης· τὰ σπιράκια τὰ εἰχα ἔτσι κάμποσον καιρό, ύστερη περάσαν· ἐπειτα σὲ κάμποσον καιρὸν πρήστηκε η κοιλιά μου· εἶχανα σπλήνα· μου κάμανε τότες ἔνα μπάνιο στὸ γιαλό, μου δέσανε τὴν κοιλιὰ κ' ἔχασα αὐτὴν τὴν σπλήνα· ἀμα ἔχασα τὴν σπλήνα ἀνοιξε πάλι αὐτὸ τὸ μεγάλο σπιρὶ πούχα στὸ πόδι μου· καὶ μου λέγανε ἵκετ πέρα πώς η κοιλιά ξέσπασε ἵκετ. Πρῶτα σκουρμιάζανε αὐτὰ τὰ σπιριά, βγάζαντα μιὰ σκούρμα μαύρη· καὶ μου λέγανε πώς είναι μοῦρο, ἀλλοι λέγανε πώς είναι σκράκι ἐπειδῆς τὰ εἰχα πολὺν καιρὸ καὶ δὲν περνοῦσαν· ύστερα διώρεις μὲν πήγανε σ' ἑνα γιατρὸ καὶ τὰ καυτηρίατε καὶ μᾶδωσε κ' ἔνα γιατρικὸ καὶ τέξπλυνα καὶ πέρασκεν ἀπὸ τὸ ἔνα πόδι· ἀπὸ τὸ ἄλλο γίνηκε σὰν κουμπί· δυτας γίνηκε σὰν κουμπί· ἕγω χαρέθηκα, γιατὶ θάρρεψε πώς θὰ περάσῃ καὶ περάσαν καμμιὰ δεκχριὰ μέρες καὶ μέτρωγε τὸ ποδάρι μου· ἐπειτα τὸ λύνω καμμιὰ θωλὴ ἵκετ καὶ βλέπω εἶχενε σαπίση· πήγανε λωβά, μύριζε, ζυθρωπος δὲν ήμποροῦσε νὰ μὰκουστάρῃ καὶ δυὸ τρεῖς βολές εἶχενε πιάση σκουλίκια· τότες μου εἶπαν οἱ πατριῶτες μου νχρήω ἰδῶ, γιατὶ θὰ πεθάνω· ναὶ θὰ πεθάνω μου εἶπανε, θὰ σαπίσω· μου βγάλανε λοιπὸν δίσκο στὴν ἱκκλησιὰ καὶ μὲ στελλανε· μιλήσανε ἵκετ οἱ πατριῶτες μου, εἶπανε συναμετετάξεν τους πολλὰ καὶ μὲ στελλανε. Τράβηξα λοιπὸν κ' ἡρθα ἰδῶ· δτχν ἡρθα δῶ ἀπαντέθηκα μ' ἔναν ςλλον πατριώτη μου κ' εἶπα σ' αὐτὸν τέ καὶ ποιό αὐτὸς μὲ πῆρε καὶ μὲ πῆγε σ' ἔναν ἀντυπασπιστὴν ποὺ τὸν γνώριζε καὶ μ' ἔβαλαν ἰδῶ μέσα. Κι' ἥπ' αὐτὴ τὴν σπλήνα ποὺ σου εἶπα ἔχω ἀκόμα όδω· ἰδῶ ἀριστερὰ δὲ βουλιέται ὅταν ζουλῶ, εἶναι σὰν κοτρῶνια.

Τοῦ ἔγινε ἀπὸ τὸ βοηθὲ ἐπέδευση ἐδῶ καὶ εἰκοσι
μέρες καὶ πάσι λίγα λίγα νῦν αἰλεῖσθ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΣ Σέλιπα και χαρδάλος:=τὸ περίνεο.
Σκουρμιάζεις και σκούρημα=κοιτάζεις, κόσα, κακάδι.
Νῦ μὲ κονσάρη=νῦ μὲ ὑπεριελγή.

(*Απὸ τῆς κλινικῆς Φωκᾶς*)

Η ΛΑΪΓΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

είναι ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ γιὰ τὸ λαὸ καὶ δέχεται καταδέσσεις ἀπὸ μὲν δραχμὴ καὶ ἀπάνω.

Σοῦ πλεωπόνει τόκο $4 \frac{1}{2} \%$ καὶ σοῦ δίνει πίσω τὰ χρήματά σου δποτε θελήσεις εἴτε ὅλα εἴτε μέρος ἀπ' αὐτά.

τοῦ τὴν ζουλεύουντα μεγχλήτερα ξένα ἔθνη. Καὶ δεύτερο, πῶς ὅχι πενήντα, περὶ πενήντα χιλιάδες χρόνια νάχ δουλεύῃ ὁ Ἑλληνορωμισφράγκικος ἀνακα τερμὸς δὲ θὰ μηδέ γίνη ἔθνικός, λοιπὸ μήτε θὰ μηδέ βγαλη ἔθνικὰ ἔργα.

2 14

Τὸ Γλωσσικὸ Ζήτημα.

"Αν μὴν τρομάξῃ ἡ ἀναγνώστης, ἐπειδὴ δὲ θάγρά ψουμε ἐδῶ γιὰ τὸ Γλωσσικὸ ζήτημα. Θέναφέρουμε μόνα τὶ περίπου ἔλεγε, πῶς δηλαδὴ τάξις εἰδηγός μας αὐτὸ τὸ ζήτημα καὶ τὴν ἱστορία του στὸν καιρό του. Τὶ λογῆς ἐπρεπε νὰ τὸ βλέπῃ, αὐτὸ τὸ εἴπαν καὶ τὸ ἔναντιπαν οἱ εἰδικοὶ τὰ στερνὰ αὐτὰ χρόνια, τὰ χρόνια ποῦ πρωτοσπάθηκε στὸν τάπητα σπόρος τοῦ ἀληθινοῦ Επαναγεννημοῦ.

Δέν ἔδειξε λοιπὸν δὲ «νεώτερος Ἑλληνισμός» ἢ
ριστουργήματα λόγου καὶ τέχνης. Καὶ καθὼς εἴδη
με, «νεώτερος Ἑλληνισμός» ἐδώ πάσιν καὶ πῃ δὲ Ἑλ-
ληνισμὸς ποῦ κυνηγούμε μὲ τὰ Δεξικά, δὲ Δασκαλι-
σμός. Οὐ καθυτό δὲ νέος δὲ Ἑλληνισμὸς εἴταις φτα-
σμένος ἀπὸ καιροῦ, καὶ μᾶς ἔχοντας ἔργα καὶ

| ζωῆς καὶ τέχνης

Μας ἔρεσε ζώως ὁ δικαιολιχός ἵνεῖνος Ἐπίλημνος,
κατὰ τὸν ἱστορικὸν μας βέβαιος, ἵνα μεγάλο
καλό, μᾶς κανόνισε δηλαδὴ τὴν λαλούμενη καὶ τὴν
γραφούμενη γλώσσα. Τὴν γραφούμενη πῶς τὴν ἡλλα-
ζε, αὐτὸν τὸ γνωρίζουμε. Ἡ λαλούμενη δῆμος μὲ τὸ
τρόπο κανονιστηκεῖ ἀπὸ τοὺς δασκαλους δὲ μᾶς τὸ
λέει. Ἡ γραμματικὴ της, ἡ ἴδια καὶ σήμερα καθὼς
είτανε στὸν καιρὸν τοῦ Κορυάρου. Ἐπρεπε δῆμος νὰ
πῇ κατὶ καὶ γιὰ τὴν λαλούμενη, ἐπειδὴ ἀνηγκαζε-
ται νὰ μιλογήσῃ παρακάτου πῶς γιὰ νὰ ζούνε τὰ
λογοτεχνικά τὰ ἔργα εἰναις ἀνάγκη νὰ χύνονται σὲ
λαλούμενη γλώσσα, ὅπερ εἰ νεκρή. Ζητάει μ' ἄλλους
λόγους νὰ συβιβάσῃ, τάξινθίστατα.

· Ἀγωνίζεται οὐτόπιονά τὸ βαλέψη, ξυγῶντας πῶς τοῦ λαοῦ ή γλώσσα είχε κατκυτήσει όποιο ἐκεῖτο χρόνια καὶ δῆθε ἀνυπόφερτη, καὶ δὲν μποροῦσε πιὸ νὰ χρησιμέψῃ γιὰ τὴν ἀνώτερη σοφία τῆς « Τεραργύιας ». Χνητακώνει δηλαδὴ τὴν γλώσσα ποῦ ἐπλαστὲ τὰ καλλίτερά μας Τραγουδία, ποῦ δὲν ιδίος του τὰ θαυμάζει, γιὰ νὰ δικκιολογήσῃ τὸ εἴπωμά του, πῶς ουκονίστησε κ' ή λαλούμενη !

Μάς ξηγάει ἔπειτα τί λογής ξετυλίχτηκε τούς
καιρούς ἐκείνους τὸ ζήτημα, καὶ μὲ τὸ τρόπο οἱ Κο-

P. CHR. ASBJØRNSEN

Ο ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ^{*)}

(Λαϊκό Νορβηγικό παραμύθι)

Μιά φορά κ' έναν καιρό είταν¹ ένα χωριατό πουλού, που άνειρεύτηκε πώς θά νυφεύτανε μιά βασιλοπούλα που κατοικούσε πολὺ μακριά ἀπό τὸν τόπο του καὶ πού είτανε κόκκινη καὶ ἀσπρη σὰν τὸ γέλα καὶ τὸ αἷμα, καὶ τότο πλούσια καὶ διμορφή που δὲν εἶχε ταίρι στὰ πλούτη καὶ στὴν ὄμορφιά της. Σάνε ξύπνησε, τοῦ φάνηκε πώς στεκόταν ἀκόμα διάρτη μπροστά του μὲ «σάρκα καὶ ὅστα», καὶ τόσο τὸν εἶχε μαγέψει μὲ τὴν διμορφιά της, που δίχως ἴκελν νὰ ζήσῃ δὲν μποροῦσε. Ἀφοῦ λοιπὸν πούλησε τὰ δσα εἶχε, πῆρε τὰ μάτια του κ' ἔρυγε ἀπὸ τὸν τόπο του γυρίζοντας τὸν κόσμο γιὰ νὰ βρῆ τὴν ρηγούλα. Τραβήκε δρόμο μακρινό, πολὺ μακρινό, καὶ τὸ χειμώνα ἔρτασε σ' ἔνα μέρος που δλοις οἱ δρόμοι είταν δλόσιοι, δίχως καμιὰ κώχη ή κλωθογύρισμα. Ἀφοῦ περπάτησε σ' εὐτεία γραμμὴ τρεῖς μήνες, ἐφτάξει σὲ μιὰ πολιτεία καὶ μπροστά στὴν πόρτα τῆς ἐκκλησίας της είταν² ένα μεγάλο κρουσταλένιο βάζο σὰ νεκροκέρβοτο, μ' ἔνα πτῶμα μέσα ἀθρωπινό, κι δλοις δὲν κόσμος που ἔβγαινε ἀπὸ τὴν ἑκκλησία ἔφτυνε ἀπὸ πάνω του περνώντας. Τὸ παληκάρι ἀπόρησε, καὶ σάνε βγῆκε καὶ δὲν παπᾶς ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, τονέ³ ρώτησε τὶ πάει νὰ πῇ δλοις αὐτό.

— Ἐδῶ εἰν⁴ ένας μεγάλος κακούργος, εἴπε δὲν παπᾶς τιμωρήθηκε γιὰ τὰ κακά του ἔργατα καὶ τὸν ἔβαλαν ἔδω γιὰ νὰ είναι τὸ περιγέλιο δλουνῶνε.

— Μὰ τὶ ἔκαμε λοιπόν; ἀρώτησε δὲν νιός.

— Ζώντας αὐτὸς ὁ θύρωπος, είτανε κρασδές, εἴπε δὲν παπᾶς, κι ἀνακάτωνε τίκρασι μὲ νερό καὶ τὸ πουλούσε.

Ο νιός συλλογίστηκε πώς τὸ κάμωμά του δὲν είτανε δὲ καὶ τόσο τρομερό, «καὶ ἀφοῦ τὸ πλέρωσε μὲ τὴν ζωή του, εἴπε, μπορούσανε πολὺ καλὰ νὰ τονέ θάψουνε πιὰ σὲ χριστιανικὸ χῶμα ἀφίνοντάς τον ησυχο μετὰ τὸ θάνατό του». Ἀλλ' δὲν παπᾶς εί-

^{*)} Εσευλλίζοντας τὶς προσλλες κάτι παλιὰ φυλλίδια τοῦ «Mercure de France», βρήκα τὸ παραμύθι τοῦτο καὶ σκέφτηκα πώς ἀξίζει τὸν κόπο νὰ τὸ μεταρράσθη κανεὶς στὴ γλώσσα μας, ὅφου μοιάζει τόσο μὲ τὰ δικά μας λαϊκὰ παραμύθια, σὰν αὐτὰ που στέλνανε πρὸ καιροῦ στὸ «Nouveau» δὲν γαπτητό μας θεωταλιώτης καὶ η κ. Βύριδ. Ἐμμανουὴλ.

πε πώς αὐτὸς μὲ κανένα τρόπο δὲν μποροῦσε νὰ γενῇ, γιατὶ χρειάζονταν ἀθρῶποι γιὰ νὰ σπάσουν τὸ κρουστάλι καὶ νὰ πάρουνε τὸ λεψανό ἀπὸ καὶ χρειάζονταν χρήματα γιὰ νὰ πλερώσουνε τὸν τόπο τῆς ἐκκλησίας, δὲν νεκροθάρτης ήθελε πλερωμὴ γιὰ νάνοι· ἔη τὸ μνημούρι κι δὲ πίτροπος τῆς ἐκκλησίας γιὰ τὶς καμπάνες κι δὲ ψάλτης γιὰ τὸ ψάλτιμο κι δὲ παπᾶς γιὰ τὴν νεκρικὴ ἀκλουσθία.

— Πιστεύεις νὰ τὰ πλερώσῃ κανένας δλ' αὐτά, γιὰ ἔναν ἀμαρτωλὸ κολασμένο; — ρώτησε.

— Μάλιστα, εἴπε δ νιός, γιὰ νὰ ταριάσουνε τὸν ἀθρωπό, θὰ πλέρωνα καὶ τὸ κρασί ἀκόμα τῆς κηδείας μ' δλη τὴν φτωχία μου.

Ο παπᾶς δὲν ήθελε πάλε, μὰ σὰν εἶδε πώς τὸ παληκάρι ἔφερε ἔκει δυὸς ἀθρῶπους ἀκόμα καὶ νὰ τοὺς ρώτησε μπροστά τους ἀν μποροῦσε νάρνηθη τὴν τελετή, ἀποκρίθηκε πώς δὲν μποροῦσε νὰ μὴν παραρρεῖται.

Σπάσανε λοιπὸν τὸ κρουστάλι, σηκώσαν⁵ ἀπὸ καὶ τὸν κρασί καὶ τοὺς θάψανε σὲ χῶμα χριστιανικό σήμαναν τὶς καμπάνες καὶ φάλανε τὴν νεκρώσιμη ἀκλουθία, κι δὲ παπᾶς ἔριξε τὶς πρεπούμενες φτυχρίες χῶμα, κ' ἡπισε τὸ κρασί τῆς κηδείας καὶ τὸν κλάφανε πίνοντας καὶ συχωρώντας τὸν διὸ τους μαζί. Ἀλλ' ὅταν δ νιός πλέρωσε τὸ κρασί τῆς κηδείας στοχάστηκε πώς δὲν τοῦ ἔμεινε πιὰ καθόλου χρῆμα στὴν τσέπη του.

Ἐκνάρχισε τὸ δρόμο του· δὲν εἶχε προχωρήσει πολὺ καὶ κάπιος τοὺς βρῆκε καὶ τοὺς ρώτησε & δὲ στενοχωριώτανε ποὺ ταξίδευεν ἔτσι μονάχος.

— Οχι, δ νιός δὲ στενοχωριώτανε, γιατὶ κάτι είχε πάντα στὸ νοῦ του, ἀποκρίθηκε.

Ο ἀγνωστός τοὺς ρώτησε μήπως χρειάζονταν ύπηρέτη.

— Οχι, εἴπε δ νιός, είμαι συνηθισμένος νὰ συντριέμαι διδιος⁶ γι' αὐτὸς δὲν ἔχω καμιὰν ἀνάγκη ἀπὸ ύπηρέτη· μὰ κι διὰ ἀκόμα πιθυμούσα νάχω, δὲν μπορῶ νὰ τοὺς διατηρήσω, γιατὶ δὲν ἔχω παραδέες.

— Σοῦ χρειάζεται ένας υπηρέτης, τὸ ξέρω ἐνώ καλύτερο ἀπὸ σίνα, εἴπε ὁ θύρωπος, κ' υπηρέτης μαλιστα ποὺ νὰ μπορῇς νὰ τοὺς μπιστεύεσαι καὶ στὴ ζωὴ καὶ στὸ θάνατο. Ως τόσο, σὰ δὲ μὲ θέλεις γιὰ υπηρέτη, μπορεῖς νὰ μὲ πάρης μαζί σου γιὰ σύντροφο. Σοῦ τάχω πώς θὰ σοῦ φανδούσιμος, κι αὖ τὸ οὔτε πεντάρα δὲ θὰ σοῦ κοστίσῃ· θὰ συντηρεῖ μαὶ ἀπατός μου καὶ δὲ χρειάζομαι ἵγια μήτε φατ, μήτε φορέματα.

Καλά, μ' αὐτοὺς τοὺς δρους ηθελε λοιπὸ νὰ τὸν ἔχῃ γιὰ σύντροφο· κι ἀπὸ τότε ταξιδεύανε μαζί καὶ τὶς πιστερὲς φορὲς δὲ θύρωπος περπατοῦσε μπροστά κ' ἔδειχνε τὸ δρόμο.

Ἀφοῦ περάσανε πολλοὺς τόπους διαβαίνοντας ἀπὸ βουνά, λαγκάδια, δάση, φτάσανε μπροστά σ' ἔνα μεγάλο βουνό. Ἐδῶ δὲ σύντροφος χτύπησε καὶ διάταξε νὰ τοῦ ἀνοίξουν. Τὸ βουνό ἀνοίχτηκε καὶ καθὼς μπήκανε μέσα, ἡ μάγισσα τοῦ βουνοῦ ἤρθε κοντά τους μ' ἔνα κάθισμα στὸ χέρι.

— Καθίστε λιγάκι, πρέπει νὰ είστε κουρασμένοι, εἴπε.

— Νὰ καθίσης ίσι, η ίδια! τῆς πρόσταξε δὲ σύντροφος.

Ἀφοῦ τῆς τὸ εἶπε, ἐπρεπε νὰ καθίσῃ κείη, κι δταν κάθισε, δὲ σάλεψε πιὰ ἀπὸ καὶ, γιατὶ τὸ κάθισμα είτανε τέτοιο, ποὺ διδύνατο νὰ σηκωθῇ κανένας ἀπὸ διάτητο, μὰ καὶ καθίσε. Τότε περπατήσανε μὲς στὸ βουνό, κι δὲ σύντροφος κοίταξε διάγυρά του, ως ποὺ εἶδε ἔνα σπαθί κρεμασμένο πάνω ἀπὸ τὴν πόρτα.

Σητοῦσε νὰ τὰ πάρη δίχως ἄλλο κ' ἔταξε τῆς μάγισσας πώς ἀν τοῦ ἔδινε τὸ σπαθί, θὰ τηνὲ λευτέρωνε ἀπὸ τὸ κάθισμα.

— Οχι, φώναξε κείη, ζήτησε μου ἄλλο τίτοτα, δ, τι κι ἔχειναι. Θὰ τὸ ἔχῃ δ, τι: κι ἀ θελήσης, μὰ δχι αὐτό, γιατὶ είναι τὸ σπαθί τῶν τριῶν ἀδερφάδων! (Είτανε τρεῖς ἀδερφάδες ποὺ εἶχανε μαζί τὸ σπαθί).

— Ε λοιπόν, μπορεῖς νὰ μείνῃς ἔτοι καθισμένη, ως τὴ συντέλεια τοῦ κόσμου, εἴπε δ σύντροφος.

Μὰ σὰν τὸ ἀκούσεις αὐτὸς ἔκεινη, τοῦ εἴπε πώς θὰ τοῦ ἔδινε τὸ σπαθί ἀν τὴν ξελευτέρωνε.

Ο σύντροφος πῆρε τὸ σπαθί κ' ἔφυγε, ἀφίνοντας ως τόσο τὴ μάγισσα πάνω στὴν καρέκλα.

Ἀφοῦ πήρανε δρόμο πολὺ μακρινό περιώντας ἀπὸ βουνὰ κατάξερα καὶ κάμπους ἔρημους, φτάσανε πάλι μπροστά σὲ ἀπότομην ράχην πανύψηλου βουνοῦ. Ἐδῶ δὲ σύντροφος χτύπησε καὶ ζήτησε νὰ τοῦ ἀνοίξουν. Γένηξε σὰν τὴν πρώτη φορά. Τὸ βουνό ἀνοίχτηκε μπροστά τους καὶ καθὼς μπήκανε μέσα, μὰ μάγισσα τοὺς πλησίασε μ' ἔνα κάθισμα παρακαλώντας τους νὰ καθίσουνε, γιατὶ θὰ είτανε κουρασμένοι, εἴπε.

— Νὰ καθίσης ίσι, η ίδια! είπε δ σύντροφος.

Σὰν τὴν ἀδερφή της δὲν τόλμησε νὰ κάμη κι ἀλλιώς κι ἀμα κάθισε, ἔμεινε κεῖ κολλημένη. Ο

ραῆς καταπιάστηκε κ' ἔφερε σὲ τέλος τὴν γλωσσικὴν διδιος⁷ θύρωπον. Στὸ μεταξὺ διμούριον τὴν γλώσσα μὲ μυστηριώδην τρόπο, καὶ τώρα είναι γιὰ τὴ γραφούμενη μονάχα· πώς αὐτὴ δηλαδὴ κανονίστηκε, κι δχι δηλούμενη. Ἐπειδὴ στὰ ξηγήματα ποὺ μᾶς κάμψει προχωρῶντας, καὶ ποὺ τὰ δικά μας λαϊκὰ παραμύθια, σὰν αὐτὰ ποὺ στέλνανε πρὸ καιροῦ στὸ «Nouveau» δὲν γαπτητό μας θεωταλιώτης καὶ η κ. Βύριδ. Ἐμμανουὴλ.

Μάζε δείχνει λοιπὸ θεοφάνερα, πρῶτο, πώς η λαϊκούμενη είναι ἀπαραίτητη γιὰ λογοτεχνία καὶ δεύτερο, πώς η λαϊκούμενη δὲν ἀλλαζει, παρ' ἀλλαζει η γραφούμενη κ' ἔγινε ἀπὸ δυὸς δηλούμενη τὸ τριῶν λογιών ποὺ είτανε ἀλλοτες, δηλαδὴ η κοινή, η δασκαλίσια, η μισή μισή, — μισές λογιών τώρα, δηλαδὴ δασκαλίσια. «Δρα, ἀλλη φιλολογία ἀπ' ἔκεινη ποὺ ιστορήθηκε παραπάνω, μήτε είχε μήτε μποροῦσε νάγκη τὸ «Εθνος». Σωστὸ κι ἀληθινό συμπέρασμα, ἀπὸ τὰ λόγια του βραλμένο.

Καὶ μήτε μποροῦμε νὰ ύποθεσσυμε ἀπὸ τὰ λόγια του πώς ἐπειδὴ η καθαρεύουσα (διὰ τὴν πούμε μὲ τόνομά της) πῆρε βάσην της τὴν λαϊκούμενη, εἶχε γιὰ τοῦτο καὶ τὰ λογοτεχνικὰ της προσέντα.

Τέλος στέκεται μιὰ στιγμὴ νὰ παρατηρήσῃ τὸ ἀποτέλεσμα ἔφερε στὴ γλωσσικὴ μόρφωσην η Κοραήστικη η μεταρρύθμιση. Παρατηρεῖ λοιπὸν πώς τὸ νέο τὸ γλωσσικὸ σύστημα διέβρωσε τὴν λαϊκούμενη, τούλαχιστο τὴν λαϊκούμενη ἀπὸ τὸν Λόγιον. «Ωστε τὸ κανόνισμα τῆς λαϊκούμενης ποὺ ἐλέγει στὴν ἀρχή καὶ ποὺ εἶχε μήτε μποροῦσε νάγκη τὸ τριῶν λογιών της πούμε μὲ τόνομά της».

Τέλος στέκεται μιὰ στιγμὴ νὰ παρατηρήσῃ τὸν ἀρχηγό της λαϊκούμενης, τὸν ἀρχηγό της λαϊκούμενης της πούμε μὲ τόν

κις κι δ σύντροφός του περπατήσανε μέσ στὸ βουνό, και τοῦτος ἔλεις τὶς ντουλάπες και τὰ συρτάρια, οἷσα μὲ ποὺ βρῆκε κείνο ποὺ γύρευε: εἴταν ἔνα κουβάρι ἀπὸ χρυσὸν νῆμα. Ζητοῦσε νὰ τὸ πάρῃ δίχως ἔλλο, κι ἵταξε τῆς μάγιστρας πὼς ἀνθελε νὰ τοῦ δώσῃ τὸ κουβάρι. θὰ τηνὲ λευτέρωνε ἀπὸ τὸ κάθισμα. Κείνη τοῦ εἶπε πὼς μποροῦσε νὰ χάσῃ δ, τι κι ἀν εἰχε, ἀλλὰ πὼς δὲν ἔθελε νὰ χάσῃ τὸ κουβάρι, γιατὶ εἴταν τῶν τριῶν ἀδερφάδων Μᾶ σὰν ἄκουε πὼς θὰ καθίστηνε κεῖ καρφωμένη ὡς τὴ δεύτερη παρουσία, & δὲν τοῦδινε τὸ κουβάρι, εἶπε πὼς μποροῦσε νὰ τὸ πάρῃ τώρα ἀν τηνὲ λευτέρωνε. 'Ο σύντροφος πῆρε τὸ κουβάρι, ἀλλ' ἀφῆκε πάλε τὴ μάγιστρα στὸ κάθισμα.

Κατόπι περπατήσανε πολλὲς μέρες περνώντας βουνά, λαγκάδικ, δάση κ' ἔφτασαν πάλε μπροστά σὲ ἄλλη ράχη θεόρατου βουνού. Γένηκε τὸ ἵδιο ἀπαράλλαχτα καθίστηκε διὰ δύο πρώτες φορές: δ σύντροφος χτύπησε, τὸ βουνὸν ἀνοίχτηκε και μέσα στὸ βουνὸν τοὺς σίμωσε μιὰ μάγιστρα μὲ κάθισμα παρακλάντας τους νὰ καθίσουν, γιατὶ θὰ εἴταις κουρασμένοι. 'Αλλ' δ σύντροφος εἶπε: «Νὰ καθίσης ἐσύ ή ίδια!» και κείνη καθίστη. Δὲν περάσανε πολλὲς κάλαρες περπατώντας μέσα στὸ βουνό κ' εἰδεν ἔνα παλιό καπέλλο κρεμασμένο σ' ἔνα καρρὶ πάνω ἀπὸ τὴν πόρτα. Αὐτὸ γύρευε κι δ σύντροφος ἀλλ' ἡ μάγιστρα δὲν ἔθελε νὰ τὸ στερηθῇ, γιατὶ εἴταν τὸ καπέλλο τῶν τριῶν ἀδερφάδων, κι ἀν τοῦδινε, θὰ πάθαινε μεγάλο κακό. Μᾶ σὰν ἄκουες πὼς θὰ στεκότανε κεῖ καρφωμένη ὡς τὴ συντέλεικ τοῦ κόσμου, & δὲν τοῦδινε τὸ καπέλλο, τοῦ εἶπε πὼς μποροῦσε νὰ τὸ πάρῃ, μὲ τὴ συργνία νὰ τὸ λευτέρωνη. 'Οταν πῆρε τὸ καπέλλο δ σύντροφος τὴν πρόσταξε νὰ μείνῃ καθισμένη σὰν τὶς ἀδερφάδες της.

Σὲ λίγον καιρῷ φτάσανε περπατώντας σὲ μιὰ στενὴ θαλασσα. 'Ο σύντροφος πῆρε τὸ κουβάρι μὲ τὴ χρυσὴ κλωστὴ και τὸ πέταξε τόσο δυνατά πάνω στὸ βουνό τῆς ἀντικρυνῆς ἀκρογιαλιάς, που ἔκαναγύρισε πίσω στὸν ἵδιο, κι ἀφοῦ πολλὲς φορές τὸ πέταξε και πῆγε κ' ἥρθε, ἀπὸ τὸν κλωστὴ που ἔκειται γένηκε ἔνα γιορό. Πάνω σ' αὐτὸ τὸ γιορό περάσανε τὸ στενὸ και σὰν φτάσανε ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, δ ἀθωτος εἶπε στὸ νιὸ νὰ μαζίψῃ τὶς κλωστὲς τοῦ κουβάριου διό μπόραγε γρηγορώτερα εγιατὶ & δὲν κάνης γρήγορα, οἱ τρεῖς μάγιστρες θὰ μῆς φτάσσουν και θὰ μῆς κάρμουν κομάτια, εἶπε. 'Ο νιὸς ἤρχισε νὰ κουβάριζῃ γρήγορα διό ποὺ μπόραγε μονάχα τὸ τελευταῖον νῆμα εἴχε ἀπομείνει πιὰ ἀκουβάριστο, διαν οι μάγιστρες φτάσανε τρεχάτες ριχτήκανε πάνω στὸ νερό, εἶδανε τὸ πέρασμα και χούμιξαν νάρπαξουν τὴν ἄκρη τῆς κλωστῆς, μὰ δὲν μπορέσανε νὰ τὴν κρατήσουν και πνιγήκανε μὲς στὸ ρέμα τοῦ στενοῦ.

πηλάκα τῆς λόγιας λαλούμενης κατόπι τῆς γραφούμενης. Μᾶς φάνεται δύμας δὲν εἶναι δύσκολο τὸ μάντεμα, κι & δὲ σφάλλουμε, τὰ πατώματα γινήκανε τόσο πολλά, ποὺ ἤρχισε και τρέμει σοβαρὰ πιὰ τώρα τὸ χτίριο. Μερικὰ πατώματα μάλιστα γκρεμίστηκαν κιόλας.

Τὸ συμπέρατμά του εἶναι πῶς ἀν και ἀριστουργήματα δὲν ἔγαλε δ δασκαλισμός, προεστόμασε δύμας γλώσσα δέξια νὰ παραστήσῃ κάθε δημο:ούργημα μεγαλοφυτές. 'Οι τόσο ἡ μεγαλοφυτά ἀκόμα τάρνιέται τὸ πολυώρυφο οικοδόμημα, και πλανιάντας σὰν τὴ δέξια μονάχη φορεῖ τὸ χορταρένιο στεφάνι τοῦ 'Ελληνικοῦ τοῦ Λαζοῦ, και μελετάει τάρθιμητα θεῖκα παληκάρια του, ἀνώνυμα κι ἔγνωστα τὰ πιώτερα, μὲ μόλις δυὸ η τρία γλυτωμένα ἀπὸ τὴ λησμονῆσιά.

(ἀνοικουμένες)

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΟΤΗΣ

'Αφοῦ περπάτησαν ἀκόμα κάμποσες μέρες, δ σύντροφος εἶπε:

— Κοντεύουμε νὰ φτάσουμε στὸ παλάτι που βρίσκεται ἡ βασιλοπόύλα ποὺ νειρεύτηκε, και σὰν πάμε κεῖ, θὰ μπῆς μέσα και θὰ πῆς στὸ βρούλι:α τὸ νειρό σου και τὸ σκοτά τοῦ ταξιδιοῦ σου.

Σὲ λίγο φτάσανε, δ νιὸς ἔκαμε κατὰ ποὺ τὸν εἶχε πῆδι δ ἔλλος και τὸν καλοδεχτήκανε τοῦ δώστανε μιὰ κάμαρα κ' ἔναν ἀθωπὸ γιατὶ νὰ τὸν περετῇ, και τὸν ὄρα τοῦ φραγητοῦ τὸν καλέσκεν νὰ φάῃ στὸ βασιλικὸ τραπέζι. Καθὼς είδε τὴ βασιλοπόύλα, μὲ μιὰς τηνὲ γνώρισε: εἴταν κείνη ποὺ τὴν εἶχε τάξει τὸν πιονέρο του. Τῆς ζευστηρεύτηκε τὸν πόθο του και κείνη τοῦ ἀπολογήθηκε πὼς τῆς ἀρέες και κείνος και πιὸ θὰ τὸν παντρεύστανε μὲ τὸ θέλημά της, μὰ πὼς εἴταν ἀνάγκη πρῶτα νὰ περάσῃ ἀπὸ τρεῖς δοκιμές. Σὲν ἀποφάγανε, τοῦ δέωτε ἔνα μαλαχιατένιο φαλίδι και τοῦ εἶπε:

— Ή πρώτη δοκιμὴ εἶναι τούτη: πάρε αὐτὸ τὸ φαλίδι, φύλαξε το και ξαναδόσε μοὺ το αὔριο τὸν ὄρα τοῦ φραγητοῦ δὲν εἶναι δὲ και κανὰ δύσκολο πράμα αὐτὸ θερόω, εἶπε σουφρώνοντες δισκημα τὸ πρόσωπό του, μὰ σὰ δὲν τὸ κάμης αὐτό, θὰ χάσῃς τὴ ζωήσου, εἶναι νόμος, θὰ καταδικασθῆς, θὰ βασανισθῆς και τὸ κεφάλι σου θὰ περαστῇ σὲ παλλούκι, σὰν τῶν ἄλλων γαμπρῶν, ποὺ τὰ κρανία τους μπορεῖς νὰ τὰ δῆς ἀπὸ τὸ παράθυρο.

— Αθρωπινὰ κερδάλια εἴταις εἶται περασμένα δλόγυρα στὸ παλάτι, σὰν ποὺ βλέπει κανεὶς τὸ χυνόπωρο κάργες νὰ κάθουνται πάνω σὲ παλλούκια.

— Φάίνεται πὼς παγίδα στήνουν ἐδῶ μέσα, εἶπε μέσα του δ νιὸς. 'Αλλ' δ βασιλοπόύλα εἴταν τὸ σο χαρούμενη και τόσο ζωηρὴ και τόσο παιζούλεντες μαζὶ του, ποὺ τοὺς μέθυσε και τὸν ἔκαρε νὰ ξεχάσῃ και τὸ φαλίδι και τὸν ἔκυτό του και πάνω στὴ στιγμὴ τῶν ἐρωτικῶν παγινιδιῶν και στὸ μεθύσιο τῆς χαρᾶς τους, τοῦ πῆγες κείνη τὸ φαλίδι, δικαίωσε νὰ τὸ στοχαστῇ δ ἔλλος.

(Στᾶλλο φύλλο τελιώνει)

ΔΗΜΟΣ ΜΙΤΥΛΗΝΟΣ

Ο. ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Νόστιμο εἴταις ἔνα πιστοποιητικὸ πούδωτε δ φίλος κ. Εσνόπουλος στὸ Σαγιάρω για τὸν «Μπριαντών» και ποὺ δ τελευταῖος τὸ δημοσίευμε μὲ καράρι στὴν «Εστία». Εμοιαζε τὸ πιστοποιητικὸ του κ. Εσνόπουλου παραπολὺ μὲ κείνα ποὺ δημοσιεύσουνται καθεμεονὰ στὶς φημερώδες για τὸ ματουργὰ χάπια του Πίγκ.

— Φάτε πιέτε, μωρ' ἀδέρφια! Τόχια μὲ τὸν καινούριο ἱκλογικὸ νόμο δ 'Απεική, θὰ βγάζει 18 βουλευτίδες. Τὶ έλλο θέλουμε!

— Τὰ «Νέα Πανεπίματα» ποὺ θὰ παρασταθοῦν τούτες τὶς μέρες στὴν «Ομονοία» θήγουν δλα τὰ ζητήματα τῆς ημέρας, και τὸ γλωσσικὸ και τὴ Σαλωμῆ και τὴ συναυλία τοῦ Κλαρομοίρη, και δλα δλα, ποὺ γίνουν κάπια σημασία, ίδιως ἀντιπενταρολογική. Μόνο τὰ δυὸ πιευματικὰ καπόνια ποὺ γράφουνται τὴν καινούρια κύτη φέρασσε δλα θήγουνται ούτε μὲ ταξιπέδα.

— Μερικοὶ ἀποσούνε και ρωτοῦνε γιατὶ δ 'Εστία» ἐνθουσιάστησαν, τώρα και μερικά χρόνια μὲ δλους τους «Τυπουργὸς τῶν Ναυτικῶν. Οι κύριοι αὐτοί, για τὰ πάρουνε νάπορον, πρέπει νὰ μάθουν πὼς δημοσιεύματη «Εστία» τρίτη πράματα ἔχει ἀπορασίει νὰ προστατεύει μὲ κάθε θυσία της: Τὸ Ναυτικὸ «Παραγγελία», δη σωστότερα τὸν «Τυπουργὸ τοῦ Υπουργοῦ» αὐτούνος, τὸ Παλάτι και τὸ 'Αγγλικὸ Θέμος.

— Α σηκώσεις χαμιά μέρα δ 'Εστία» τὴν προστασία τῆς ἀπ' αὐτά, δλαμένοντας το, τι έχουν νὰ πίθουν!

— Απὸ ένα πολὺ καλὸ δρόπο ποὺ δημοσιεύτηκε στὴν «Βρημερίδα τῶν Κυριῶν» για τὴ μεσιτικὴ τοῦ Κλαρομοίρη μαζεύσουμε πὼς ἐπίσημη γλώσσα μας εἶναι δ 'Ελληνική γλώσσα. Πιό φαρμακερή σάτυρα δὲν μποροῦσε νὰ γραφτεῖ για τὴν ἀμυλοσύνη μας.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— κ. κ. Γ. Τα, στὴν Πάτρα και Γ. Κασ, στὴν 'Αλεξανδρεια. Δίδαμε τὶς συντρομές και σᾶς εύχαριστούμε. — κ. 'Αλκαίο στὴ Λευκάδα. Δίδαμε και τὰ καινούρια. Για τὰλλο, μῆτε νίζει. — κ. Ε. Υ. Φαίνεται πὼς δ Κοιτικὸς τοῦ Νορμδ μόνο για τὰ πρωτότυπα ἔργα δὲ μᾶς μιλήσει. 'Οι τόσο για μετάφρασες σὲν τῆς «Τζεκόντας» μποροῦσε, θηροῦμε, νὰ μᾶς πει τὴ γνώμη του.

ΣΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»

τὸ γραφείο(δρόμος Σήμωνα) πουλιάνται ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ τὸ ένα και 1,25 ψρ. γρ. για τὶς έξωτερικὲς, τάκοδουσα βιβλία τοῦ ΨΥΧΑΡΗ «Τόνειρο τοῦ Γιαννιτρά» — τοῦ ΠΛΑΛΗ «ΗΠΙΟΣ και Φεγγάρι» — τοῦ ΦΩΤΙΑΔΗ «Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα και δ 'Επικαιδευτική, μῆτε ἀναγέννηση» — τοῦ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ «Ιστορία τῆς Ρωμαϊστίνης, Μαζίγυρτα και Βρουκόλλακα» και «Νησιώτικες Ιστορίες» — τοῦ Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗ «Οι σκέτε μου» — τοῦ ΠΑΝΤΕΛΗΝ ΧΟΡΝ«τὸ Ανεγερμητό» (δράμα) — τοῦ ΗΛΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥ «Θρησκεία και Πατρίδα» — τοῦ ΣΤΕΦ. ΡΑΜΑ «Τὸ Παλάκι και τὰ Καινούρια» — τοῦ Γ. ΑΒΑΖΟΥ «τὸ Η ματα» — τοῦ Δ. Η. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ «Ζωντανοὶ και πεθαμένοι» και «Ο 'Ασωτας» (δράματα) — τοῦ ΛΟΓΓΟΥ «Δάρης και Χλότη» (μεταφρ. Βουτιερίδη) — τοῦ ΕΥΡΙΠΙΔΗ «Η Μήδεα» (μεταφρ. Περγκιαλίτη) — τοῦ ΣΟΦΟΚΛΗ «Ἄλκη» (μεταφρ. Σήμιμου Σιδερη).

Η ΙΑΙΑΔΑ μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν 'Αλεξ. Πιλλή, δρ. 2 και ψρ. 2 1/2 για τὸ έξωτερικό.

Ο ΑΘΩΡΩΝΙΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ τῆς κ. 'Αλεξανδρειας Πατριμόσου, χρυσοδεδένος, δρ. 1 1/2 και ψρ. 2 για τὸ έξωτερικό.

ΜΕ ΜΙΑΝ ΔΡΑΧΜΗΝ ΚΕΡΔΟΣ 100.000!

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣ

Κληρώσεις : 29 Ιουνίου, 28 Οκτωβρ